

RES ACADEMICAE

ISSN 1428/3107

Nr 1/2012

Biuletyn Informacyjny
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

WIELE KIERUNKÓW STUDIÓW, KAŻDY NA FAJ

REKRUTACJA NA STUDIA 2012/2013

AKADEMIA IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE
www.ajd.czest.pl, znajdziesz nas również na facebook-u

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2011/2012

KOLEĐOWANIE NA JANA

Zimy czas - dobry dla Czytelników

Za oknem pe³nia zimy, czyli czas d³ugich wieczorów. Pora roku wiêc sprzyja czytaniu ksi¹¿ek, opracowañ oraz czasopism. Redakcja „Res Academicae” liczy wiêc, ¿e znajdziecie Pañstwo choœ odrobinê czasu i poœwiêcicie minimum uwagi na przejrzanie zawartoœci pierwszego wydanego w 2012 roku numeru biuletynu Akademii im. Jana D³ugosza w Czêstochowie.

Jak zwykle piszemy o naszych osi¹gniêciach. Z pewnością na uwagê zas³uguje inwestycje. Powiêksza siê lista tych, które zosta³y ju¿ zrealizowane, informujemy o postêpie tych, gdzie prace w³aœnie zosta³y rozpoczête. Piszemy tak¿e o „budowlanych” planach akademików na najbli¿sze miesi¹ce, a nawet lata.

Przez ostatnie miesi¹ce nie zabrak³o sukcesów naukowych. Wœród nich tak wa¿nych jak odznaczenie medalami naszych pracowników przez presti¿owe œrodowiska naukowe, jak równie¿ najwa¿niejsze osoby w pañstwie. Szczególnie mi³o jest nam informowaæ Czytelników o kolejnym prawie do nadawania stopnia doktora, które uzyska³a nasza Akademia. Od po³owy grudnia Wydzia³ Filologiczno-Historyczny mo¿e promowaæ w ten sposób naukowców w dyscyplinie „literaturoznawstwo”. Gratuluj¹c sukcesu, redakcja „Res...” oraz ca³e œrodowisko akademickie liczy na nastêpne uprawnienia. Wszak ka¿de uprawnienie zbli¿a nas do podjêcia starañ o przekszta³cenie w uniwersytet. Liczymy, ¿e ju¿ wkrótce stanie siê to faktem i kolejnym sukcesem, który skrzêtnie opiszemy.

Tymczasem, aby do wiosny! Z pewnością ta piêkna pora roku przyniesie nowe wyzwania i stanie siê inspiracj¹ do podejmowania i realizacji ambitnych planów pracowników, studentów, a tak¿e wszystkich przyjació³ naszej Akademii.

Redakcja

PROFESOR NA MEDAL

Za wybitne zas³ugi w pracy naukowo-badawczej prezydent RP Bronis³aw Komorowski wyró¿ni³ prof. dr. hab. Tadeusza Dubickiego. Pracownik Instytutu Historii AJD odebra³ z r¹k Prezydenta RP Krzy¿ kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Serdecznie gratulujemy!

Profesor Dubicki podczas otrzymywania Krzy¿a Komandorskiego Orderu Zas³ugi dla Kultury Republiki Rumunii, fot.: arch.

SPIS TREŒCI

Od Redakcji	3
Profesor na medal	3
41. inauguracja roku akademickiego	4
Laudacja dla Profesora Bara	5
Cieszê siê z tytu³u profesora honorowego	6
Trzeci doktorat dla AJD	7
Nasze Inwestycje	8
Fundacja Humboldta wspiera budowanie zespo³u badawczego	9
Jak edukowaæ seniorów?	9
Stowarzyszenie z D³ugoszem	9
Medal dla Profesora	10
Jakub B³aszczykowski studentem AJD	10
Seminaria Wydzia³u Matematyczno-Przyrodniczego	11
Kolejna konferencja Instytutu Edukacji Przedszkolnej i Szkolnej	14
Przysz³oœæ pracy socjalnej	15
Edukacja na styku kultur	16
Dok¹d zmiernasz Unio?	17
W œw¹tecznej atmosferze	17
Podstawy edukacji.	
Propozycje metodologiczne Z ¿a³obnej karty	18
Doc. Dr Andrzej Lisiecki	19
Wœród starych fotografii	20
Podróż do Ÿród³a jêzyka polskiego	20
Doroczny koncert Instytutu Muzyki	21
W pejza¿u d³wiêkowym Czêstochowy	21
Zaczarowany œwiat Justyny i jej modelek	22
Wystawa o nas samych	22
Droga bibliotekarza dyplomowanego	23
Gdzie jesteœ czytelniku?...	23
AJDart	24
„Pedagogika” on-line	25
Miêdzywydzia³owe Ko³o Pomocy i Wsparcia	26
Przeciw karze œmierci	27
Rozœwietl skrawek nieba	27
Z uœmiechem do dzieci	28
„Skrzat” ewakuowany	28
Echa kosmosu w AJD - 2011	29
Rekord pobity	29
Student z Wikipedii	30

41. INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO

Przemówienie JM Rektora AJD dr. hab. inż., prof. AJD Zygmunta Błaka wygłoszone podczas 41. Inauguracji Roku Akademickiego 2011/2012. Z uwagi na niedyspozycje JM Rektora, nowy rok akademicki otworzył prof. dr hab. Józef Drabowicz, prorektor ds. nauki.

Wysoki Senacie, Dostojni Goście, Drodzy Pracownicy i Studenci naszej Uczelni,

po raz czterdziesty pierwszy inaugurujemy nowy rok akademicki w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Mijający rok był rokiem jubileuszu czterdziestolecia naszej Uczelni. Był to świetny rok społeczno-akademickiej. Wyrażam wielkie zadowolenie, że ten ważny jubileusz przeżywali z nami Nasi oddani przyjaciele. Chciałbym podziękować im wszystkim za udział w imprezach roku jubileuszowego. Wyrażam jednocześnie nasze nadzieje na równie duże zaangażowanie w kolejnych latach działalności naszej Uczelni.

Szanowni Państwo,

w mijającym roku kontynuowaliśmy dzieło rozbudowy bazy lokalowej AJD. Kilka lat temu podjęliśmy to trudne wyzwanie i dzisiaj możemy pochwaliać się kolejnymi sukcesami. Niedawno rozpoczęła się budowa nowoczesnego obiektu dla Wydziału Nauk Społecznych. Budynek powstaje na działce przy ul. Zbierskiego. Będzie liczył ok. 6 tys. metrów kwadratowych, a jego budowa będzie kosztować ok. 40 mln złotych. Spodziewamy się, że studenci rozpoczną naukę w nowym obiekcie już w 2013 roku. Jestem pewien, że powstanie tego obiektu to kolejny element tworzący się kampus uczelniany, który stanie się materialną bazą przyszłego uniwersytetu. To nie jedyne prace budowlane jakie podjęliśmy w minionym roku. Poprawieniu naszej bazy lokalowej służą również remonty budynków znajdujących się przy al. Armii Krajowej 13/15 oraz przy ul. Dłubrowskiego. Słowa szczególnych podziękowań chcę przekazać naszym parlamentarzystom upływającej kadencji. Bez ich działań i zaangażowania realizacja tych zadań nie byłaby możliwa.

Szanowni państwo, drogie koleżanki, drodzy koledzy, rozpoczynający się rok, to czas kolejnych zmian w prawie o szkolnictwie wyższym. Wejście w życie nowych przepisów rodzi szanse i nadzieje na szybszy rozwój i nowe sukcesy w szczególności młodszych kolegów. Zmusza jednak do szeregu działań, które należy poczynić by przystosować prowadzony w naszej uczelni proces badań naukowych i dydaktyki do wymogów i współczesnych standardów. Dziękuję wszystkim za Wasze starania w mijającym roku, proszę o jeszcze silniejsze zaangażowanie w pracę w roz-

Prorektor ds. nauki prof. dr hab. Józef Drabowicz, fot.: arch.

poczynającym się w tym czterdziestym pierwszym roku działalności Akademii im. Jana Długosza. Nowy rok zainauguruje 740 pracowników. W gronie tym znajduje się ponad 480 nauczycieli akademickich, w tym prawie 130 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych.

Szanowni Państwo, Drodzy Studenci,

serdecznie witam studentów pierwszego roku studiów. Cieszcie się, że wybraliście naszą Akademię jako miejsce, gdzie zamierzacie zdobywać nową wiedzę i umiejętności.

Studiowanie i zdobywanie wiedzy to jeden z przywilejów młodości. Uczelnia stwarza Wam szeroki wachlarz możliwości, oferuje liczne kierunki studiów i aktywność w szeregu kół naukowych. W rozpoczynający się rok wchodzimy z 26 kierunkami kształcenia na studiach licencjackich (I stopnia), magisterskich (II stopnia) i doktoranckich (III stopnia). W minionym roku akademickim rozpoczęto kształcenie drugiego stopnia na kierunkach: grafika, malarstwo, wychowanie fizyczne oraz I stopnia na turystyce i rekreacji. W roku akademickim 2011/2012 rozpoczynamy kształcenie na dwóch nowych kierunkach: biologii i pracy socjalnej. Ogółem na wszystkich kierunkach studiów w AJD naukę rozpocznie ponad 7 tysięcy studentów. Społeczność akademicka naszej uczelni uczyni wszystko aby lata spędzone w Akademii były dla Państwa czasem pełnego rozwoju intelektualnego i dobrze przygotowały Was do pracy zawodowej.

Szanowni Państwo, Drodzy Przyjaciele naszej Akademii,

chciałbym raz jeszcze podziękować wszystkim, którzy współpracowali z nami w minionym roku akademickim. Kierując te słowa do Was parlamentarzystów, samorządowców, przedstawicieli instytucji i firm, pragnę złożyć podziękowania za dotychczas okazane i przychylności. Chciałbym równocześnie poprosić Was, Drodzy Przyjaciele, o przekazanie wyrazów szacunku i podziękowań za dotychczasową współpracę wszystkim środowiskom i osobom, które reprezentujecie. Proszę jednocześnie o dalszą współpracę i poparcie, gdyż są one czynnikami niezbędnymi do rozwoju szkolnictwa wyższego w Częstochowie, którego istotnym elementem jest nasza Akademia.

LAUDACJA DLA PROFESORA BARA

Podczas inauguracji nowego roku akademickiego w Akademii im. Jana D³ugosza w Cz³stochowie prof. dr. dr. h.c. mult. Christianowi von Barowi nadano godnoœæ Profesora Honorowego. Poni¿ej zamieszczamy laudacjê wyg³oszon¹ z tej okazji przez prof. Arkadiusza Wudarskiego.

Prof. dr. dr. h.c. mult. Christian von Bar, fot.: arch.

Jego Magnificencjo, Wysoki Senacie, Szanowni Goœcie, Lieber Herr Professor von Bar

wyg³oszenie laudacji na czeœæ Profesora Christiana von Bara jest dla mnie wielkim zaszczytem, a jednocześnie du¿ym wyzwaniem. Jak bowiem przybli¿yœ s sylwetkê Profesora w tak krótkim czasie, by oddaæ mu sprawiedliwoœæ, a jednocześnie nie zanudziæ zgromadzonego Auditorium wyliczaniem ksi¹¿ek, funkcji i tytu³ów? Z góry skazany na pora¿kê, ograniczê siê do najbardziej znac¹cych osi¹gniêæ. Przebieg kariery naukowej Christiana von Bara mog¹ Pañstwo przededziaæ w szczeg³ach, siêgaj¹c po wydrukowany ¿yciorys.

Wspomnê tylko, ¿e profesorem zwyczajnym zosta³ On ju¿ w wieku 28 lat i jest najm³odszy profesorem prawa w Niemczech powo³anym na to stanowisko po II Wojnie œwiatowej. Od samego pocz¹tku swojej pracy naukowej zwi¹zany jest z Uniwersystem w Osnabr¼ck, gdzie wniós³ znac¹cy wk³ad w jego rozwój kolejno jako dziekan Wydzia³u Prawa, za³o¿yciel i dyrektor Instytutu Prawa Prywatnego Miêdzynarodowego, a nastêpnie Instytutu Europejskiej Nauki Prawa, na czele którego stoi do dzia³.

Imponuj¹cy dorobek naukowy Christiana von Bara obejmuje prawie 400 prac, które ukaza³y siê w wielu pañstwach œwiata, w tym równie¿ w Polsce. Profesor jest miêdzy innymi redaktorem i wsp³autorem najobszerniejszego komentarza do niemieckiego kodeksu cywilnego (Komentarza Staudingera) oraz autorem wielu monografii g³ównie z zakresu miêdzynarodowego prawa prywatnego, czynów niedozwolonych, oraz zasad europejskiego prawa umów.

Ostatnio Christian von Bar jest szczególnie znany jako wsp³autor i redaktor Wzorcowych Regu³ Wspólnego Systemu Odniesienia (Draft Common Frame of Reference), pozycji, która stanowi zwieñczenie kilkudziesiêciu lat pracy wielu uczonych i która jest przedsi¹nkem do europejskiego jednolitego prawa umów w Europie.

Choæ jest wielkim zwolennikiem idei europejskiego kodeksu cywilnego to sam przyznaje, ¿e nie przyszed³ jeszcze czas na jej urzeczywistnienie. Mimo to nie ustaje w realizacji swoich marzeñ. Walcz¹c ze stereotypami i podwa¿aj¹c obowi¹zuj¹ce zasady, wybiera drogê pod pr¹d, na której napotyka nie tylko opór materii badawczej, ale i wielu oponentów, którzy jednak mimo ró¿nicy zdañ darz¹ go ogromnym szacunkiem.

Trudno siê temu dziwiæ, bo Christian von Bar to naukowiec z krwi i koœci, to prawdziwy pasjonat prawni-

czych ³amig³ówek, który z typowym dystansem do samego siebie obserwuje otaczaj¹c¹ go rzeczywistoœæ z perspektywy przysz³ych pokoleñ. Swoimi pytaniami czêsto wprowadza w os³upienie wsp³pracowników. Godzinami potrafi zastanawiaæ siê nad tym czy powietrze jest rzecz¹, dlaczego na krowie nie mo¿na ustawiæ hipoteki albo czy aby na pewno w³aœciwym silnika? Tymczasem znalezienie odpowiedzi na te na pozór banalne, czy mo¿e wrêcz absurdalne pytania stanowi czêsto klucz do otwarcia drzwi, za którymi kryj¹ siê niezg³ebiane dotychczas obszary badawcze.

Na szczególn¹ uwagê zas³uguje jego postawa ¿yciowa. Christian von Bar nie jest niedostêpnym profesorem, buduj¹cym dystans i z góry spogl¹daj¹cym na swoich wsp³pracowników, którzy z dusz¹ na ramieniu przekraczaj¹ próg jego gabinetu. Maj¹c przyjemnoœæ wsp³pracowaæ z Christianem von Barem, mogê œmia³o stwierdziæ, ¿e jest to Profesor – Mistrz, który ojcowsk¹ trosk¹ otacza swoich uczniów. Dziel¹c siê z nimi swoj¹ pasj¹, dba nie tylko o ich rozwój naukowy, ale zawsze s³u¿y rad¹ i wsparciem w rozwizywaniu ich ¿yciowych trudnoœci. Taka postawa czyni Go osob¹ szczególnie blisk¹, wzbudzaj¹c¹ wielki szacunek i to nie tytu³ami naukowymi, a przede wszystkim wartoœciami, które reprezentuje i które stara siê wpajaæ m³odemu pokoleniu. To postawa charakterystyczna dla przedwojennych profesorów, profesorów tzw. starej daty, których dzie³ nauki tak bardzo nam brakuje!

Autorytet naukowy Christiana von Bara potwierdzaj¹ liczne presti¿owe nagrody i odznaczenia. Za swoj¹ dzia³alnoœæ na rzecz nauki by³ wielokrotnie doceniany m.in. przez Niemieckie Stowarzyszenie Naukowe oraz Kraj Zwi¹zkowy Dolnej Saksonii. Jako pierwszy Niemiec w okresie powojennym zosta³ honorowym cz³onkiem korporacji adwokackiej Gray's Inn w Londynie, jest równie¿ cz³onkiem-korespondentem Brytyjskiej Akademii Nauk oraz Akademii Miêdzynarodowego Prawa Porównawczego w Hadze. Uniwersytety w Monachium i Heidelbergu zaoferowa³y mu nominacje profesorskie, których jednak nie przyj¹³, pozostaj¹c wierny Uniwersytetowi w Osnabr¼ck.

Wśród honorowych wyróżnień należy również wymienić tytuły doktora *honoris causa* nadane przez uniwersytety w Leuven (2003), Tartu (2007) oraz Helsinkach (2010). Dodatkowo Uniwersytet w Uppsali (2007) uhonorował Go tytułem Linnaeus-doktor *honoris causa*, który przyznawany jest raz na 100 lat!

Aż dziw bierze, że wśród tych licznych dowodów uznania brakowało jak dotąd polskiego akcentu. A przecież Christian von Bar od lat jest ściśle związany z Polską, w tym szczególnie z Częstochową. Współpraca z naszą Akademią owocuje wspólnymi konferencjami, publikacjami oraz projektami naukowymi, którym towarzyszą regularne wykłady gościnne, pobyty studyjne, seminaria oraz wymiana kadry.

Związki z Polską Christiana von Bara mają również podłoże rodzinne. Sam określa się jako niemiecki Europejczyk ze słabszymi korzeniami. Człowieka przodków od strony matki pochodzi bowiem z terenów Dolnego Śląska, gdzie mieszkali przed wojną w miejscowości Falkenheim (obecnie Sokołów, Gmina Ćwierzawa). Nasz profesor przyznaje ze wzruszeniem, że opowiadania matki o ziemi rodzinnej rozbudziły w nim „niemalże irracjonalny miś do rodzinnego krajobrazu”, a przebywając na Dolnym Śląsku czuje się „jakby był u siebie w domu”.

Panie Profesorze, jest Pan jednym z najwybitniejszych wspaniałych prawników, który nadaje ton rozwojowi europejskiej myśli prawniczej oraz w znaczący sposób wpływa na proces harmonizacji prawa prywatnego w Unii Europejskiej. Gdyby tylko przyznawano nagrody Nobla w dziedzinie nauk prawnych byłby Pan z pewnością jednym z pierwszych Laureatów. Niestety nie ma na razie takiej możliwości. Mamy natomiast zaszczyt nadać Panu tytuł honorowego profesora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Patrzcie na Pana dotychczasową działalność trudno znaleźć Uczzonego reprezentującego nauki prawne, który bardziej niż Pan zasługuje na przyznanie mu tego tytułu. Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie jest dumna, mając w gronie swoich Uczonych tak wybitną osobowość. *Panie Profesorze,* mamy nadzieję, że od teraz również w Częstochowie będzie się Pan czuł jak u siebie w domu.

Professor A. Wudarski wygłasza laudację, fot.: arch.

CIESZĘ SIĘ Z TYTUŁU PROFESORA HONOROWEGO

Światowej sławy naukowiec profesor Christian von Bar odebrał godność Profesora Honorowego Akademii im. Jana Długosza. Zapytaliśmy naukowca, jakie znaczenie ma dla niego przyznany tytuł. Przy okazji zapytaliśmy o życie prywatne profesora i jego plany związane z pracą naukową.

Res Academicae: Został Pan wyróżniony tytułem Profesora Honorowego Akademii im. Jana Długosza, może podzielić się Pan z naszymi Czytelnikami swoimi refleksjami w związku z tym wydarzeniem?

Christian von Bar: Akademia im. Jana Długosza jest dla mnie, ale przede wszystkim uczelnia. Jest mi z nią bardzo blisko, wspieram ją przez lata, genialni studenci oraz serdeczne przyjaźnie. Jestem wielkim wielbicielem rektora Akademii, którego szlachetność wywiera na mnie duże wrażenie. Państwo powinno również wiedzieć, że tytuł honorowego profesora otrzymuję po raz pierwszy. Proszę wybaczyć mi moją zaryzykowaną, ale ja po prostu się bardzo cieszę. Czuję się również zawstydzony i jestem bardzo poruszony. Do tego stopnia, że nie da się tego w odpowiedni sposób odzwierciedlić w wywiadzie do gazety. Czuję, że do niemieckiego Europejczyka, ze słabszymi korzeniami została wyciągnięta przyjazna dłoń. Jak chciałbym powiedzieć mojemu dziadkowi, gdyby jeszcze żył, że jest znowu dobrze, że pokoleniu jego wnuka udało się stworzyć to w Europie. I jestem bardzo wdzięczny za przyjaźnię nawiązane tutaj w Polsce.

RA: Zajmuje się Pan m.in. prawem europejskim, jak Pana zdaniem dziedzina ta będzie rozwijać się w najbliższych latach?

Christian von Bar: Słuchaj, że w gruncie rzeczy w prawie prywatnym chodzi o trzy zagadnienia: o utrzymanie, rozwój i wewnętrzny spójność unijnego prawa prywatnego, o relacje pomiędzy unijnym prawem prywatnym i porządkami krajowymi, oraz o ustalenie aktualnego stanu prawnego i analizę prawa poszczególnych państw członkowskich w sposób przekrojowy, ogólnoeuropejski. Najtrudniejszym projektem jest ostatni z wymienionych; jednakże to właśnie on kryje w sobie największy potencjał poznawczy. Porównywanie prawa jest dyscypliną królewską; dzisiaj to właśnie jej należy przypisać znaczenie strategiczne.

RA: Czy jako Europejczycy doczekamy się wspólnego kodeksu cywilnego?

Christian von Bar: Osobiście jestem wielkim zwolennikiem idei europejskiego kodeksu cywilnego. Muszę jednak przyznać, że nie przyszedł jeszcze czas na urzeczywistnienie tej idei. To nie zależy jedynie od powołanych i jak na razie nie do przezwyciężenia politycznych oporów, lecz również od tego, że nie znamy wystarczająco dobrze porządków prawnych wszystkich państw członkowskich. Jednak początki realizacji idei wspólnego prawa już się zaczęły. Przedstawiliśmy model tzw. Draft of Common Frame of Reference, który już obecnie służy jako źródło inspiracji wielu

TRZECI DOKTORAT DLA AJD

Akademia im. Jana Długosza ma już trzy prawa do nadawania doktora. Niedawno Wydział Filologiczno-Historyczny zyskał prawo do promocji naukowców w dyscyplinie literaturoznawstwo. Uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo Wydziałowi Filologiczno-Historycznemu AJD zostały przyznane w połowie grudnia ubiegłego roku. Dokument potwierdzający przyznanie praw wzbudził radość wśród pracowników uczelni.

Prodziekan ds. Nauki Wydziału Filologiczno-Historycznego, dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, prof. AJD zauważa – Wydział Filologiczno-Historyczny otrzymał uprawnienia po pozytywnych recenzjach Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz Centralnej Komisji do spraw Tytułów i Stopni Naukowych. Uzyskanie uprawnień to potwierdzenie rangi dorobku naukowego pracowników Wydziału, przede wszystkim Instytutu Filologii Polskiej i Instytutu Filologii Obcych, ale we wniosku zaprezentowany był – zgodnie z wymogami ustawy i rozporządzeń – cały Wydział Filologiczno-Historyczny. Już teraz możemy otwierać przewody doktorskie w dyscyplinie literaturoznawstwo, zarówno z literatury polskiej, jak i germańskiej i anglojęzycznej. Dzięki temu, całe Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie historia

decyzjom sędów oraz ustawodawcom. Można również przyjąć, że na podstawie tego modelu jeszcze w obecnej kadencji Komisji Europejskiej zostanie wydana ustawa dla wspólnego rynku. Będzie to europejskie prawo umów sprzedaży, prawo umów sprzedaży dla wspólnego rynku. To byłby ogromny krok. Obecnej prezydencji Polski w Radzie przypisuje się tutaj znaczącą rolę. Przedstawi ona europejskiej opinii publicznej w listopadzie na konferencji w Warszawie projekt tej ustawy. Projekt tekstu jest już gotowy. Jeżeli uda się nam z prawem umów sprzedaży to w następnej kadencji można będzie przejąć inne materie. Kawałek po kawałku, ostrożnie, ale stale.

MM: Może podzielić się Pan z naszymi Czytelnikami tym, co leży obecnie w centrum Pana naukowych zainteresowań?

Christian von Bar: Proszę nigdy nie pytać profesora, nad czym aktualnie pracuje, bo inaczej będzie opowiadał bez końca! Tak naprawdę robi to, co zawsze robiłem próbując zrozumieć prawo w Europie. W ostatnich latach moja praca naukowa skupiała się wokół europejskiego prawa rzeczowego i prawa własności. Chcę zrozumieć o co tak naprawdę tutaj chodzi i w jakich modelach się to przejawia, lub inaczej: w jakich obrazach można to zapisać. Brzmi to politycznie, choć polityczne nie jest. Nie jest dlatego, bo jest zbyt skomplikowane. Nie zajmowałem się dotychczas czymś co byłoby podobnie trudne. Niewykluczone, że to się nie uda. Dopiero za pięć lat będę mógł Państwu powiedzieć co z tego wyszło.

MM: Dziękuję za rozmowę.

Christian von Bar: Dziękuję

możliwe jest uruchomienie od października 2012 roku studiów doktoranckich w nowej dyscyplinie - literaturoznawstwo. Zespół opracowujący program studiów pracuje już pod moim kierunkiem nad programem i planami studiów.

– Bardzo się cieszymy z pozytywnej decyzji Centralnej Komisji do spraw Tytułów i Stopni Naukowych – mówi dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. AJD – dyrektor Instytutu Filologii Polskiej. – Przyznanie nam praw do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie literaturoznawstwo to duży sukces całego wydziału. Pracowali na niego nie tylko pracownicy naszego instytutu, znaczni także wnieśli naukowcy z Instytutu Filologii Obcych. Duże wsparcie otrzymaliśmy także ze strony Dziekana i Rektora.

Naukowcy z Instytutu Filologii Polskiej i Instytutu Filologii Obcych, nie zamierzają spoczywać na laurach. – Marzy nam się kolejne uprawnienie do nadawania stopnia doktora. Tym razem z językoznawstwa. Być może już w najbliższych latach uda się ten cel zrealizować – zdradza Czajkowska.

Sukces instytutu i wydziału, to także kolejny krok do przekształcenia AJD w uniwersytet przymiotnikowy, czyli z określonym profilem kształcenia. Byłoby to tym, uczelnia musi zgromadzić co najmniej sześć uprawnień do nadawania doktora. Obecnie ma już trzy. Oprócz literaturoznawstwa takie możliwości są również na historii i fizyce. Uczelnia prowadzi starania, by jak najszybciej zyskać kolejne uprawnienia. Mają być kluczem do akademickości, a także spowodować otwarcie nowych studiów III stopnia.

Literaturoznawstwo to nauka humanistyczna zajmująca się literaturą. Zajmuje się jej interpretacją i analizą. Dzieli się na działy: historię literatury, teorię oraz krytykę literacką.

NASZE INWESTYCJE

Nowy rok Akademia im. Jana D³ugosza kontynuuje liczne inwestycje. Najw³azniejsze z nich to budowa Wydzia³u Nauk Spo³ecznych oraz termomodernizacja budynku przy al. Armii Krajowej 13/15. S¹ te¿ plany modernizacji auli Wydzia³u Pedagogicznego oraz termomodernizacji Domu Studenta „Skrzat”.

Od kilku miesi³cy docieplany jest budynek mieszcz¹cy si³ przy al. Armii Krajowej 13/15. Koszt prac to ponad 3 miliony z³otych. Œrodki finansowe na roboty Akademia uzyska³a z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wy¿szego. Powoli spod rusztowañ wy³ania si³ zmodernizowana œciana obiektu. W jasnych, pastelowych kolorach be¿u, zieleni i szaroœci prezentowaœ si³ b³d¹ œciany obiektu po zakoñczeniu prac.

– Robotom budowlanym towarzyszy zmienna pogoda. Choœby³o ciep³o i przez ca³¹ jesieñ nie by³o mrozów, to znów opady deszczu utrudnia³y prace. Ale i tak termomodernizacja posuwa si³ do przodu – t³umaczy Maria Róg, zast³pca kanclerza AJD ds. inwestycji. – Zgodnie z planem prace powinny zakoñczyæ si³ w drugim kwartale przysz³ego roku.

Obok docieplenia w planach jest równie¿ renowacja mozaiki. Ma zostaæ oczyszczona, a tak¿e uzupe³niona o brakuj¹ce elementy. Na s¹siedniej dzia³ce przy ul. Zbierskiego buduje si³ obiekt dla Wydzia³u Nauk Spo³ecznych. Koszt inwestycji to ok. 40 milionów. Zakoñczenie budowy zaplanowano w grudniu 2012 roku.

Uczelnia nie zamierza jednak rezygnowaæ z kolejnych prac, które maj¹ na celu poprawê dydaktyki i zaplecza bytowego dla studentów. Dlatego Uczelnia zabiega w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wy¿szego o pieni¹dze na remont auli Wydzia³u Pedagogicznego mieszcz¹cej si³ przy ul. Waszyngtona 4/8. Ile trzeba na ten cel pieni¹dzy? – trwa obliczanie kosztów inwestycji (wed³ug kosztorysu sporz¹dzonego na koniec 2011 roku liczono, ¿e potrzeba ok. 3 mln z³otych). Jak zak³ada plan, w wyniku przebudowy

wys³u¿ona ju¿ aula WP ca³kowicie zmieni swój wygl¹d. Znikn¹ stoliki, pojawi¹ si³ wygodne siedzenia. Wszystko to sprawi, ¿e aula b³dzie mog³a pomieœciæ ponad 400 osób (w tej chwili mo¿e w niej zasi¹œ ok. 300 s³uchaczy). Na suficie zamontowany zostanie rzutnik multimedialny, a na scenie ekran. Sama scena zostanie podniesiona o ok. 15 cm, a ostatnie rz³dy siedzeñ podniesione na zasadzie stopniowej. U³atwi to widocznoœæ Aula zostanie wyposa¿ona równie¿ w nowe nag³oœnienie, a œciany wy³o¿one nowymi ok³adzinami, co ogólnie poprawi akustykê sali. Na scenie pojawi¹ si³ tak¿e kabiny dla t³umaczy (po stronie wschodniej), a po drugiej stronie magazynek. W oknach zostan¹ zamontowane rolety. Pojawi si³ klimatyzacja. Zakoñczenia prac nale¿y spodziewaæ si³ w kilka miesi³cy od momentu rozpocz³cia przebudowy

Akademicy nie zapominaj¹ o studentach. W³acnie z myœl¹ o nich planowana jest termomodernizacja Domu Studenta „Skrzat” oraz wyposa¿enie go w nowoczesny system instalacji przeciwpo¿arowej. „Skrzat” ma zyskaæ zupe³nie nowy wygl¹d. Docieplenie i kolorowa elewacja to jednak nie wszystko. Planuje si³ tak¿e odwodnienie i oœwietlenie parkingu. Obok akademika ma powstaæ parking na 25 samochodów. Koszt inwestycji to ok. 5 mln z³otych. Œrodki na ten cel uczelnia chce pozyskaæ z MNiSW. Jedni wszystko pójdzie sprawnie byæ mo¿e prace uda si³ rozpocz¹æ jeszcze w 2012 roku. Akademia myœli równie¿ o przebudowie sieci telekomunikacyjnej. S¹ plany, by po³¹czyæ œwiat³owodem cztery najwi³ksze objekty uczelni: przy ul. Waszyngtona, al. AK 13/15, AK 36a oraz powstaj¹cy budynek WNSu. Nowoczesna technologia ma nie tylko u³atwiæ komunikacjê, ale znacznie wp³yn¹æ na poprawê jej jakoœci po³¹czeñ.

Zdaniem fachowców przyniesie równie¿ oszczêdnoœci. W oparciu o ni¹ pracownicy b³d¹ mogli bezp³atnie komunikowaæ si³ mi³dzy obiektami. Koszt tej inwestycji planowany jest na ok. 1,6 mln z³otych. O pieni¹dze na jej realizacjê akademicy b³d¹ zabiegaa w MNiSzW.

Tymczasem ju¿ teraz oczy turystów i cz³stochowian cieszy zmodernizowany budynek Instytutu Plastyki. Od jesieni ubieg³ego roku obiekt pe³ni rolê nie tylko dydaktyczn¹, ale równie¿ jest przedmiotem zachwytu. Na ulicê D¹browskiego warto udaæ si³ zw³aszcz¹ po zapadniêciu ciemnoœci. Podœwietlona fasada robi spore wr³zenie i jak pisze lokalna prasa: „budynek z pewnoœci¹ stanie si³ jedn¹ z wizytówek Cz³stochowy”.

Budowa nowej siedziby WNS, fot.: MM

MM

FUNDACJA HUMBOLDTA WSPIERA BUDOWANIE ZESPOŁU BADAWCZEGO

Fundacja im. Alexandra von Humboldta wspiera powstanie i rozwój naukowy Zespołu Badawczego Europejskiego Prawa Prywatnego i Prawa Porównawczego w naszej Akademii. W ramach grantu powrotnego niemiecka

Fot.: MM

Fundacja przekazała profesorowi Arkadiuszowi Wudarskiemu na ten cel 12.800 euro (57.600 zł.). Ze środków tych zakupiono już sprzęt komputerowy i elektroniczny, a także zestaw do symultanicznego tłumaczenia konferencji. Pracownicy urządzono w budynku uczelni przy ulicy Waszyngtona 4/8, w sali 55. Planowany jest dodatkowo zakup profesjonalnego sprzętu do prowadzenia wykładów *on-line*, które od kilku już lat prowadzone są regularnie na naszej Uczelni w ramach współpracy z Uniwersytetami w Osnabrück i we Frankfurcie nad Odrą. Przedmiot darowizny przeznaczony jest do pracy Humboldtczyka oraz jego zespołu badawczego, ale może być wykorzystywany dla celów naukowo-dydaktycznych również innych grup i zespołów naukowych naszej Uczelni. Urządzeniem biura zajęł się mgr Sebastian Stępień, pracownik Instytutu Administracji (na zdjęciu). Działalność biura zainaugurowano w styczniu.

MM

JAK EDUKOWAĆ SENIORÓW?

Instytut Edukacji Technicznej i Bezpieczeństwa AJD uczestniczy w projekcie europejskim pod nazwą „Ocena zestawu narzędzi w edukacji seniorów w celu poprawy jakości życia”. Projekt jest realizowany we współpracy z partnerami zagranicznymi. By omówić szczegóły związane z nim, w AJD odbyło się pierwsze spotkanie robocze (23-24 XI). Uczestniczyli w nim goście z aż 6 państw Europy: Włoch, Węgier, Bułgarii, Finlandii, Hiszpanii i Łotwy. Projekt będzie realizowany przez dwa lata (2011-2013). Kierownikiem jest dr Alina Gil (IETiB). W projekcie uczestniczą też inni pracownicy Uczelni: dr Luis Ochoa Siguencia, dr Urszula Nowacka, dr Joanna Górna i dr Gertruda Wiczorek.

MM

Podczas spotkania, fot.: arch.

STOWARZYSZENIE Z DŁUGOSZEM

Istnieją plany, by powstanie nowa organizacja pod nazwą Stowarzyszenie „Federacja Miejsc Długoszowych”. Spotkanie w tej sprawie odbyło się jesienią na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Chodzi o stworzenie stowarzyszenia, które będzie jednocześnie instytucje, miasta i miejsca związane z postacią kronikarza. Inicjatorem powstania nowej organizacji jest Ponadregionalne Stowarzyszenie Edukacyjne „Wieniawa”. W spotkaniu, które miało na celu przedstawienie idei stowarzyszenia uczestniczył dr hab. prof. AJD Zygmunt Błk.

Pomysłodawcy powstania stowarzyszenia chcą, by zajęło się ono krzewieniem wiedzy o Janie Długoszu, konserwacją pamiątek po nim i gromadzeniem wiedzy o sławnym kronikarzu i patronie wielu szkół w Polsce. Tymczasem w Kłobucku powstaje pomnik naszego patrona. Być może uda się go odsłonić już jesienią. Planuje się, że stanie na kłobuckim rynku. Postać spogląda w kierunku kościoła, w którym Długosz przez lata pracował.

MM

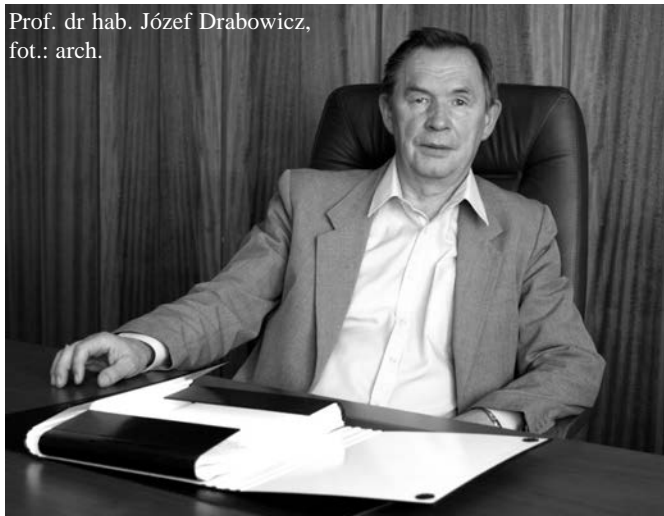

MEDAL DLA PROFESORA

Na 54 Zjeździe Polskiego Towarzystwa Chemicznego, jaki odbył się we wrześniu 2011 roku w Lublinie, Prorektor ds. Nauki naszej Akademii, prof. dr hab. Józef Drabowicz, otrzymał medal im. Stanisława Kostaneckiego. Jest to najważniejsze odznaczenie, jakim Polskie Towarzystwo Chemiczne może uhonorować naukowca prowadzącego badania w dziedzinie chemii organicznej. Jest przyznawane corocznie jednej osobie i wręczane podczas dorocznego zjazdu PTCh.

Pracuje od roku 2002 na stanowisku profesora zwyczajnego na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym AJD prof. dr hab. Józef Drabowicz urodził się 8 lutego 1946 roku w nieodległym od Częstochowy Dziaśoszynie. Wykształcenie chemiczne uzyskał w Uniwersytecie Łódzkim, gdzie w roku 1969 obronił pracę dyplomową na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii. W październiku 1969 r. podjął pracę w Łódzkim Zakładzie Związków Heteroorganicznych IChO PAN, a po utworzeniu w roku 1972 Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN znalazł się w, kierowanym przez ówczesnego docenta Mariana Mikołajczyka, Zakładzie Organicznych Związków Siarki. Doktorat obronił w styczniu 1975 roku w Instytucie Chemii Organicznej PAN w Warszawie, a habilitację uzyskał w maju roku 1987 na Uniwersytecie Łódzkim. Tytuł profesorski otrzymał z rąk Prezydenta RP w marcu roku 1998. Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN pozostało do dzisiejszego placówką macierzystą, gdzie obecnie jest profesorem zwyczajnym i kierownikiem Pracowni Stereochemii

Prof. dr hab. Józef Drabowicz,
fot.: arch.

w Zakładzie Chemii Heteroorganicznej, powstałym w roku 2002 z połączenia Zakładów: Związków Heteroorganicznych i Organicznych Związków Siarki.

Stanowiły podstawę wniosku o przyznanie medalu dorobek naukowy prof. Drabowicza zareprezentowany jest częściowo w około 200 publikacjach (ponad 130 publikacji oryginalnych, 25 artykułów przeglądowych i ponad 40 opracowań monograficznych). Zgodnie z danymi z bazy danych Web of Knowledge ze stycznia 2012 r. 152 publikacje tam zestawione były cytowane ponad 2500 razy (bez autocytowań ponad 2100 razy) z indeksem H=27.

Marek Makowski

JAKUB BŁASZCZYKOWSKI STUDENTEM AJD

Gra i strzela bramki dla Borussii Dortmund, ale studiuje w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Mowa o Jakubie Błaszczkowski, który od 1 października ubiegłego roku jest studentem Uczelni. Sportowiec kształci się na kierunku turystyka i rekreacja na Wydziale Pedagogicznym. Liczymy, że podczas Euro 2012 roku nie raz w geście triumfu będzie obwieszczał kibicom zdobycie bramki dla biało-czerwonych. Z pewnością przez cały rok może liczyć na doping ze strony społeczności naszej uczelni.

MM

Jakub Błaszczkowski studentem AJD, fot.: MM

SEMINARIA WYDZIAŁU MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZEGO

40-te Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Akademii Jana Długosza odbyło się 1 czerwca 2011 r. Wykład Symulacje Monte Carlo wybranych zjawisk fizycznych w materiałach organicznych przedstawił **dr hab. Antoni Mituś** Profesor Politechniki Wrocławskiej.

Otwierając Seminarium, przedstawiłem sylwetkę Profesora Antoniego Mitusia. Profesor Antoni Mituś jest autorem bądź współautorem około 75 publikacji. Ma ponad 200 cytowań. Wypromował dwóch doktorów. Kierunki badań: 1. Modelowanie (fenomenologia oraz symulacje Monte Carlo) uporządkowania molekularnego odpowiedzialnego za nieliniowe efekty optyczne w układach typu host-guest na bazie ciekłych kryształów oraz polimerów. 2. Lokalna struktura oraz skale czasowe w dwuwymiarowych cieczach symulowanych komputerowo.

Streszczenie wykładu Profesora Mitusia:

Symulacje Monte Carlo stosuje metodę próbkowania ważonego (algorytm Metropolisa) stanowi jedną z numerycznych metod mechaniki statystycznej, stosowaną do badania termodynamiki oraz struktury dużej liczby oddziaływujących klasycznych oraz kwantowych obiektów. Przedstawione zostały zastosowania metody Monte Carlo do badania oraz projektowania klasycznych układów organicznych w mikro- oraz nanoskali, ze szczególnym uwzględnieniem dziedziny optyki nieliniowej. Modelowanie Monte Carlo ma, co najmniej, dwa różne aspekty. Pierwszy związany jest z jakościowym modelowaniem nieznanymi mikroskopowych zjawisk fizycznych odpowiedzialnych za wyniki makroskopowych pomiarów, drugi – z ilościową oceną wartości parametrów fizycznych. W pierwszej części wykładu omówione zostały zjawiska związane z ciekłymi kryształami, dotyczące efektów elektro-optycznych oraz przestrzennie niejednorodnych metamateriałów. W drugiej części omówione zostało modelowanie zjawisk w matrycach polimerowych, takich jak zapis siatek dyfrakcyjnych w układach „guest-host”, powstawanie siatek powierzchniowych, poling optyczny, poling elektryczny molekularnych dipolowych i oktupolowych, „prehistoria” próbki przy polingu, semi-interkalacja w układach DNA-CTMA oraz efekt fotomechaniczny – Antoni Mituś

W trakcie wykładu profesor kilkakrotnie powiedział jak bada Matematyka. Matematyka to dr hab. Małgorzata Makowska-Janusik Dyrektor Instytutu Fizyki AJD ds. Nauczania, której tematyka badawcza jest bliska Profesorowi Mitusiowi.

Otwierając dyskusję po wykładzie, podziękowałem Profesorowi Mitusiowi za wykład i przyjazd, mimo, iż 29 maja powrócił z Republiki Południowej Afryki, gdzie przebywał na wyjeździe służbowym. Profesor Mituś nawiązał do mojej wypowiedzi i zapytał się: „jak należało się zachować, gdy spotka się w Parku Narodowym w Afryce słońca” i odpowiedział „uciekać”. I podał przykład turystów,

którzy zobaczyli słońca w sawannie. Wysiedli, by podejrzeć słońca. W tym momencie pojawiła się matka słońca i rozdeptała samochód turystów. Dla wyjaśnienia podaje dane dotyczące słońca:

Wysokość samiec – od 3 do 4,2 m, samica czyli słońca od 2,2 do 2,6 m

Długość samiec – od 6 do 7,5 m, samica – od 4,9 do 6,2 m
Masa ciała: samiec – od 4000 do 6000 kg, samica – od 2100 do 3200 kg.

Dodam, że największy upolowany słońca waży ponad 9 ton. Samice i młode słońca żyją w stadzie pod przewodnictwem dorosłej samicy, z którą każdy z członków rodziny jest spokrewniony. Młode samce przeganiane są ze stada, kiedy tylko osiągną dojrzałość płciową. Zbierają się później, aby prowadzić życie w grupie kawalerów. Zatem w stadzie zostają „maluchy”. To chyba dobrze tłumaczy zachowanie słońca.

41-wsze Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego odbyło się 3 czerwca 2011 r. Wykład O naszym dorobku naukowym przedstawił **Profesor Keshra Sangwal** z Katedry Fizyki Stosowanej Politechniki Lubelskiej.

Profesor Keshra Sangwal jest fizykiem, specjalistą w zakresie fizyki krystalizacji i własności mechanicznych ciał krystalicznych i niekrystalicznych. Jest kierownikiem Katedry Fizyki Stosowanej na Wydziale Podstaw Techniki Politechniki Lubelskiej. Dorobek naukowy Profesora Sangwala to 4 monografie naukowe, 9 rozdziałów w monografiach, księżkach, encyklopediach. Ponad 160 publikacji naukowych. Jest także edytorem dwóch księżek, oraz edytorem głównym 2 monografii. Był organizatorem, bądź współorganizatorem kilkunastu konferencji naukowych. Wypromował 4 doktorów. Profesor Sangwal jest współzałożycielem w roku 1991 Polskiego Towarzystwa Wzrostu Kryształów, a w latach 1998 – 2001 był prezesem tego Towarzystwa.

Streszczenie wykładu Profesora Sangwala:

Po wprowadzeniu podstawowego pojęcia dorobku naukowego oraz potrzeby i rodzajów jego miary przedstawiono liczby cytowań publikacji naukowców, jako miarę ich aktywności naukowej. Następnie zostaną omówione zagadnienia: 1) wskaźnik Hirscha h oraz jego zalety i wady, 2) dynamika aktywności naukowej pracowników, 3) mechanizmy progresywnego zarodkowania i jego zastosowanie do opisu dynamiki rozwoju: i) dziedzin naukowych, ii) czasopism i autorów w danej dyscyplinie naukowej oraz iii) aktywności naukowej pracowników, 4) cytowania artykułów naukowych, jako handlu na wolnym rynku, 5) mity i realia publikowania artykułów naukowych w dobrych czasopismach – Keshra Sangwal.

Profesor Sangwal opublikowa³ swój wyk³ad pod tym samym tytu³em w czasopiśmie akademickim Forum Akademickie Nr 7-8 2011. By³ to drugi wyk³ad Profesora Sangwala w Akademii Jana D³ugosza, poprzedni, Metastabilność roztworów i roztopów odby³ się 20 kwietnia 2009 r.

42-gie Seminarium Wydzia³u Matematyczno-Przyrodniczego A odby³o się 8 czerwca 2011 r. Wyk³ad Analiza w³asności termodynamicznych stanu nadprzewodz¹cego w wapniu przedstawi³ **Artur P. Durajski**, magistrant dr. Rados³awa Szcz³oniaka, Instytut Fizyki Politechnika Cz³estochowska. Artur Durajski jest wsp³autorem komunikatów w ponad 10 konferencji naukowych i naukowych konferencji studenckich. Jest wsp³autorem rozdzia³u w monografii naukowej. Doda³em, że ponieważ Seminarium Wydzia³u Matematyczno-Przyrodniczego jest tak³e Seminarium Oddzia³u Cz³estochowskiego Polskiego Towarzystwa Naukowego to referat aktywnego naukowo studenta jest dla nas wa³ny.

Streszczenie wyk³adu Artura Durajskiego:

Na seminarium omówione zosta³y podstawowe w³asności termodynamiczne stanu nadprzewodz¹cego indukuj¹cego się w wapniu pod dzia³aniem wysokiego ciśnienia (120 GPa oraz 200 GPa). Analiz³e numeryczn¹ przeprowadzono przy u³yciu równa³ Eliashberga w reprezentacji mieszanej. W omawianych przypadkach stwierdzono, że: 1. temperatura krytyczna nie jest poprawnie określona przez wzór Allena-Dynesa i powinna zosta³e wyznaczona przy u³yciu zmodyfikowanej formu³y; 2. efektywny potencja³ oddzia³ywania elektron-elektron jest paruj¹cy dla cz³ęstości mniejszych bporównywalnych z maksymaln¹ cz³ęstości fononow¹; 3. wartosci bezwymiarowych stosunków: $2^{\prime\prime}(0)/k_B T_c$, $C(T_c)/C^N(T_c)$ oraz $T_c C^N(T_c)/H_c^2(0)$ znacznie odbiegaj¹ od przewidywa³ teorii BCS – Artur Durajski.

Wyk³ad profesora dr. hab. Andrzeja Wioniewskiego, fot.: arch.

43-cie Seminarium Wydzia³u Matematyczno-Przyrodniczego odby³o się 9 listopada 2011 r. Wyk³ad W 100-lecie nadprzewodnictwa przedstawi³ **profesor dr hab. Andrzej Wioniewski**, Instytut Fizyki Polskiej Akademii Nauk Warszawa. Profesor dr hab. Andrzej Wioniewski zajmuje się badaniami nadprzewodników, g³ównie wp³ywem podstawie³ chemicznych i defektów radiacyjnych na sie³ wirów w nadprzewodnikach (o czym Profesor Wioniewski wspomnia³ na seminarium), bada również wp³yw ciśnienia na podstawowe w³asności nadprzewodników. Druga tematyka badawcza Profesora Wioniewskiego to badanie w³asności magnetycznych materia³ów tlenkowych o strukturze perowskitu – g³ównie manganitów i kobaltytów. Profesor bada zarówno monokryszta³y, jak i nanoc³stki tych materia³ów. W tym przypadku Profesor Wioniewski ma również szereg prac poświęconych wp³ywowi ciśnienia na w³asności magnetyczne. Profesor Andrzej Wioniewski jest autorem, b¹d³Y wsp³autorem 150 prac z tzw. listy filadelfijskiej. Prace te by³y cytowane ponad 1 400 razy, tzw. czynnik Hirscha = 19. Profesor Wioniewski wypromowa³ jednego doktora, drugi doktorant kończy pisa³ prac³e. Od o³miu lat Profesor Wioniewski kieruje Oddzia³em Fizyki Magnetyzmu w Instytucie Fizyki Polskiej Akademii Nauk. Promotorem doktoratu Profesora Wioniewskiego by³ Profesor Ludwik Dobrzyński – jak napisa³ w li³cie Profesor Wioniewski „osoba bardzo wa³na dla mojego rozwoju naukowego”.

Streszczenie wyk³adu profesora Wioniewskiego:

Nadprzewodnictwo to fascynuj¹ce zjawisko kwantowe, manifestuj¹ce się zanikiem oporu elektrycznego poni³ej temperatury krytycznej (T_c). Nadprzewodniki nie s¹ jednak tylko idealnymi przewodnikami pr¹du – s¹ również, w niezbyt silnych polach magnetycznych, idealnymi diamagnetykami. Wiemy obecnie, że ponad po³owa pierwiastków wykazuje nadprzewodnictwo (cz³e z nich pod wysokim ciśnieniem), również wiele stopów i zwi¹zków jest nadprzewodnikami, w tym duża grupa materia³ów o T_c wy³szej od temperatury ciek³ego azotu (77 K). W czasie wyk³adu zostan¹ omówione róż³e „rodziny” zwi¹zków wykazuj¹cych nadprzewodnictwo. Obok historii odkrywania nadprzewodnictwa, w coraz to nowych materia³ach, również fascynuj¹ca jest historia bada³ teoretycznych, maj¹cych na celu wyja³nienie natury tego zjawiska. Chocia³ mikroskopowa teoria Bardeena, Coopera i Schrieffera (nazwana teori¹ BCS) dobrze wyja³nia mechanizm nadprzewodnictwa niskotemperaturowego, ci¹gle nie znamy mechanizmu odpowiedzialnego za nadprzewodnictwo wysokotemperaturowe. W trakcie wyk³adu krótko omówi³ obecny stan wiedzy w tej dziedzinie. Nadprzewodniki znajduj¹ szereg praktycznych zastosowa³:dzi³ki nim możemy wytwarza³ silne pola magnetyczne w magnesach nadprzewodz¹cych, które wykorzystujemy w diagnostyce medycznej opartej na zjawisku rezonansu magnetycznego.

Również szereg eksperymentów naukowych o fundamentalnym znaczeniu, by wymienić tylko te prowadzone z użyciem zderzacza hadronów w laboratorium CERN, nie byłby możliwy bez magnesów nadprzewodzących. Potencjalnie, ciłgle nie w pełni zrealizowane zastosowania to: nadprzewodzące kable do przesyłania prądu, urządzenia wykorzystujące lewitację magnetyczną, komputery kwantowe. Podsumujmy nasz stan wiedzy, w sto lat po odkryciu nadprzewodnictwa, można powiedzieć i niezależnie od wielu ważnych odkryć doświadczalnych i teoretycznych nadprzewodnictwo, być może jeden z podstawowych stanów materii, to zjawisko, którego ciłgle dobrze nie rozumiemy. Pod koniec wykładu omówi najbardziej „gorące” tematy z tej dziedziny wiedzy.

Profesor Wioniewski wykład W 100-lecie nadprzewodnictwa wygłosi na 41 Zjeździe Fizyków Polskich w Lublinie we wrześniu 2011 roku.

Po wykładzie jako uzupełnienie wykładu Profesora Wioniewskiego rozdałem wśród słuchaczy kilka egzemplarzy artykułu Profesora Karola Izydora Wysokińskiego „Nadprzewodnictwo – pierwsze sto lat” pobranego ze strony xxx.lanl.gov. Obecnie artykuł ten ukazał się w *Postępkach Fizyki* Tom 62, Nr 5, rok 2011, str 222–231. Seminarium 10 listopada 2010 r., Transport ładunku i ciepła przez kropki kwantowe, Prof. dr hab. Karol Izidor Wysokiński, Instytut Fizyki Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

Następnie podziękowałem Profesorowi Wioniewskiemu za wykład zaznaczając, że był on wygłoszony na 41 Zjeździe Fizyków Polskich w Lublinie. Następnie podziękowałem Dyrektorowi Instytutu Fizyki Politechniki Częstochowskiej Profesorowi Kazimierzowi Dzilińskiemu, wicedyrektorowi Instytutu Fizyki Politechniki Częstochowskiej Profesorowi Jerzemu Wysockiemu i Dyrektorowi Instytutu Fizyki Akademii Jana Długosza Profesorowi Arkadiuszowi Mandowskiemu za wsparcie finansowe jakiego udzielili Oddziałowi Częstochowskiemu Polskiego Towarzystwa Fizycznego, dzięki któremu możliwy był wyjazd delegacji na Zjazd.

Profesor Wioniewski wyraził zgodę, by na jego wykład mogli przyjechać licealiści. Na wykład przysłała 34-osobowa grupa Licealistów z najstarszego częstochowskiego liceum – I Liceum im. Juliusza Słowackiego, mającego 100 lat. Na zakończenie poprosiłem nauczycielkę – czyli Profesor Liceum magister Katarzynę Tazbir i dziękuję za to, że po raz kolejny przysłała z licealistami, wręczyłem Jej ksiłkę Profesora Bolesława Orłowskiego, prosząc o przeczytanie dedykacji, co chętnie uczyniła: „Kasi Tazbir Bolesław Orłowski 20 października 2010”. Do Profesora Wioniewskiego zapowiedziałem, że gdy przyjechał do Częstochowy Profesor Ludwik Dobrzyński to dla mnie byłoby to pierwsze spotkanie z Profesorem, a dla Kasi Tazbir drugie, bo zorganizowała wycieczkę licealistów do Narodowego Centrum Badań Jądrowych w Świerku, a oprowadza ich Profesor Ludwik Dobrzyński. Profesor Ludwik Dobrzyński miał 24 maja 2006 r. seminarium w AJD 20 lat po

Czarnobylu, a lekcja wcił nieodrobiona. Profesor dr hab. Bolesław Orłowski z Instytutu Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie miał 20 października 2010 roku seminarium w AJD Powszechna historia techniki w piguńce i na wykładzie tym była także grupa licealistów z mgr Kasi Tazbir. Dodam, że mgr Katarzyna Tazbir ukończyła fizykę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie, obecnie Akademii Jana Długosza i wielokrotnie przychodziła z licealistami na SeminaRIA oraz w roku 2011 kolejny raz zorganizowała wycieczkę licealistów do Narodowego Centrum Badań Jądrowych w Świerku.

44-te Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego odbyło się 30 listopada 2011 r. Wykład Spintronika przedstawił **profesor dr hab. Tomasz Dietl**, Członek Polskiej Akademii Nauk, Laureat Medalu Mariana Smoluchowskiego 2010, Laboratorium Badań Kriogenicznych i Spintronicznych, Instytut Fizyki, Polska Akademia Nauk Warszawa, Katedra Fizyki Ciłł Stałego, Instytut Fizyki Teoretycznej, Wydział Fizyki Uniwersytet Warszawski. Profesor Tomasz Dietl zajmuje się doświadczalnymi i teoretycznymi aspektami nanotechnologii, spintroniki półprzewodnikowej, w tym półprzewodnikami magnetycznymi oraz fizyką układów nieuporządkowanych i mezoskopowych. Wyniki badań prowadzonych przez Profesora Tomasza Dietla przyczyniły się do powstania nowej dziedziny nauki, jaką jest spintronika półprzewodnikowa, będąca jedną z bardziej rozwojowych dziedzin fizyki materiałowej i elektroniki. Badania nad rozcieńczonymi półprzewodnikami ferromagnetycznymi prowadzone przez Profesora Dietla doprowadziły do sformułowania teorii własności półprzewodników ferromagnetycznych. Teoria ta została w ciłgu ostatnich pięciu lat potwierdzona doświadczalnie. Półprzewodniki ferromagnetyczne mają cechy magnetyczne podobne do wielu metali. Teoretyczne przewidywanie ferromagnetyzmu półprzewodników potwierdzone zostało doświadczalnie, jednak tylko w warunkach laboratoryjnych – w niskich temperaturach. Profesor Dietl zaproponował model teoretyczny półprzewodników ferromagnetycznych działających w temperaturze pokojowej. Otworzył to drogę pracom nad otrzymaniem opisanych przez Profesora Dietla materiałów i zapoczątkował jedną z aktywnie rozwijających się obecnie gałęzi fizyki materiałowej.

Profesor Dietl wykazał również istnienie wielu nowych zjawisk pozwalających na sterowanie namagnesowaniem półprzewodników ferromagnetycznych (przy pomocy pola elektrycznego, światła, naprężenia i prądu elektrycznego). Poznanie tych zjawisk umożliwia konstruowanie nowych urządzeń z dziedziny technologii informacyjnych i technologii komunikacyjnych, gdy półprzewodniki ferromagnetyczne człł zalety metali ferromagnetycznych (wykorzystywanych w twardych dyskach komputerowych do zapisywania informacji) z zaletami półprzewodników (wykorzystywanych w mikroprocesorach do przetwarzania informacji oraz w sieciach światłowodowych i komórkowych do przesyłania informacji).

Profesor Tomasz Dietl jest autorem bądź współautorem 289 artykułów w czasopismach naukowych (w tym 19 w „Science”, „Nature” i „Physical Review Letters”), księżkach i materiałach konferencyjnych. Liczba cytowań wynosi 10278 w tym 6084 bez autocytowań (dane zaczerpnięte z artykułu Profesora Sangwala „O naszym dorobku naukowym” odnoszące się do 10 grudnia 2010 roku). Profesor Tomasz Dietl kierował i kieruje wieloma projektami badawczymi, między innymi w ramach V i VI Programu Ramowego UE; projektem „Semiconductor Spintronics” programu ERATO Japońskiej Agencji Nauki i Technologii. Jest członkiem wielu organizacji międzynarodowych (między innymi: Europejskiego Towarzystwa Fizycznego w Zarządzie Sekcji Niskich Temperatur, Międzynarodowej Unii Fizyki Czystej i Stosowanej w Komisji Niskich Temperatur). Jest laureatem wielu nagród i wyróżnień, między innymi: Nagroda PAN im. Marii Skłodowskiej-Curie (1997), Nagroda Naukowa Fundacji Humboldta (2003), a także „Agilent Technologies Europhysics Prize” Europejskiego Towarzystwa Fizycznego (2005) za pionierskie prace z dziedziny spintroniki półprzewodnikowej. W roku 2010 otrzymał Medal Mariana Smoluchowskiego będący najwyższym odznaczeniem Polskiego Towarzystwa Fizycznego.

Profesor Tomasz Dietl pracuje w Instytucie Fizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, gdzie kieruje Laboratorium Badań Kriogenicznych i Spintronicznych oraz w Katedrze Fizyki Ciała Stałego, Instytut Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Warszawskiego. Wykładał gościnnie na wielu uczelniach zagranicznych, m.in.: Uniwersytecie Keplera w Linzu (1991-92, 1996-98), Fouriera w Grenoble (1993-2000), Tohoku w Sendai (Japonia). W latach 90. współ-

tworzył Szkołę Nauk Œcisłych - pierwszą w tej dziedzinie szkołę niepaństwową, powołaną przez środowisko Instytutu Fizyki PAN, był prorektorem tej uczelni (1995-1996). Szkoła Nauk Œcisłych jest w obecnie na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym, Szkoła Nauk Œcisłych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Streszczenie wykładu profesora Dietla:

Zarówno w czasach prehistorycznych, jak i dzisiaj postęp technologiczny wiąże się ze stosowaniem nowych materiałów. W odczycie przypomnę czym jest spintronika, opiszę jej znaczenie w informatyce klasycznej i kwantowej oraz pokażę rolę postępu fizyki materiałowej w zastosowaniach spintroniki, które wykraczają poza przechowywanie informacji, ale dotyczą np. jej energooszczędnego przetwarzania. Znaczna część wykładu będzie poświęcona badanym przez nas półprzewodnikom ferromagnetycznym. Zwrócimy szczególną uwagę na ich niezwykle własności z punktu widzenia fizyki i zastosowań. W tle wykładu będzie przewijało się przesłanie, że poziom czołowych metod nanocharakteryzacji (w tym synchrotronowych) oraz zaawansowanych obliczeń z pierwszych zasad pozwalają zrozumieć, ulepszyć i zaprojektować własności złoonych materiałów – Tomasz Dietl.

Literatura

- [1] T. Dietl, „Wiedza i życie”, nr. Specjalny 2/2010 „Sekrety Materii”.
- [2] T. Dietl, „Nature Materials 9”, 965 (2010).

Po wykładzie rozdałem wśród słuchaczy kilka egzemplarzy artykułu Profesora Dietla „Ferromagnetism in semiconductors and oxides: prospects from a ten years’

KOLEJNA KONFERENCJA INSTYTUTU EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ I SZKOLNEJ

Konferencja „Współczesne wyzwania wobec edukacji elementarnej” jest konferencją cykliczną. W tym roku odbyła się ona 22 listopada 2011 r. w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. W konferencji oprócz pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu Edukacji Przedszkolnej i Szkolnej brali również udział pracownicy naukowcy z innych ośrodków akademickich, nauczyciele placówek szkolnych i przedszkolnych, jak również goście zagraniczni. Wśród przybyłych byli przedstawiciele m.in.: Pedagogiczna Fakulta Ostravske Univerzity z Ostrawy, Univerzity Palackého z Olomuńca, Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach Filia w Piotrkowie, Kolegium Nauczycielskiego w Bielsku-Białym, Uniwersytetu Łódzkiego, Wyższej Szkoły Lingwistycznej w Częstochowie oraz Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie.

Konferencja przyczyniła się do poczynienia refleksji nad kształtem współczesnej edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Umożliwiła wymianę poglądów na temat wychowania oraz kształcenia dzieci w dobie przeobrażeń edukacyjnych, ze szczególną uwagą na wszystkie podmioty edukacji. Pozwoliła również na wymianę myśli pedagogicznej między teoretykami i praktykami oraz przyjęcie wspólnych rozwiązań w świetle zmian programowych reformy edukacji.

Fot.: arch. IEPiS

Izabela Sochacka,
Adrianna Sarnat-Ciastko

perspective” – pozycja [2] literatury.

Po wykładzie poprosiłem Rektora AJD ds. Nauki Profesora Józefa Drabowicza i dziękuję mu za wielokrotny udział w Seminariach Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego wręczyłem księżkę Profesora Bolesława Orłowskiego. Profesor dr hab. Józef Drabowicz jest chemikiem i wielokrotnie uczestniczył aktywnie w Seminariach, zadając pytania w dyskusjach po wykładach. Na Seminarium Profesora Tomasza Dietla przyszedł z 14-osobową grupą studentów.

Po wykładzie Rektor Akademii Jana Długosza Professor Zygmunt Błk zaprosił Profesora Tomasza Dietla na obiad, a następnie zgodnie z życzeniem Profesora Dietla pojechaliśmy na Jasną Górę. Zdaliśmy sobie sprawę z tego, że w Bazylice, kaplicy Cudownego Obrazu i przejeżdżając wokół klasztoru po wąskich ścieżkach. W rozmowie z Profesorem Dietlem na dworcu powiedziałem do Profesora: „zupełnie jak Profesor Gałczyński” – bo identyczne życzenie było Profesora Gałczyńskiego po Seminarium w roku 2009 (14 października 2009 r., Północ – niezwykle półprzewodnik, Prof. dr hab. Robert R. Gałczyński, Członek Polskiej Akademii Nauk, Laureat Medalu M. Smoluchowskiego). Profesor Gałczyński jest promotorem rozprawy doktorskiej Profesora Tomasza Dietla.

Wszystkim Wykładowcom dziękuję za starannie przygotowane i pięknie wygłoszone wykłady. Wszystkim Profesorom dziękuję za przyjazd mimo wielu obowiązków. Wszystkie opisane Seminarium były także Seminarium Oddziału Częstochowskiego Polskiego Towarzystwa Fizycznego.

Wojciech Gruhn

RADIO- -ASTRONOMICZNA SESJA NAUKOWA

2 kwietnia 2011 roku, w ramach obchodów 400-lecia urodzin Heweliusza, odbyła się w Planetarium sesja naukowa poświęcona radioastronomii. W sesji wzięło udział kilkadziesiąt osób, głównie astronomów zawodowych oraz miłośników astronomii z Krakowa i Częstochowy. Sesję zorganizowały: Stowarzyszenie Astronomia Nova, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie oraz Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Patronowały jej Polskie Towarzystwo Astronomiczne i Polskie Towarzystwo Miłośników Astronomii.

Wygłoszono referaty: Dr hab. Grzegorz Michałek (UJ-Kraków) - *Międzyplanetarne wybuchy radiowe*, Dr Adam Michalec (UJ-Kraków) - *Radiowe obserwacje Słońca*, Dr Marek Jamroz (UJ-Kraków) - *Odkrywanie Wszechwiata – złoty wiek radioastronomii*, Dr Stanisław Ryc (UJ-Kraków) - *Radioastronomia amatorska*, Dr Dorota Kozieł-Wierzbowska (UJ-Kraków) - *Radiogalaktyki*, Dr Bogdan Wszódek (IF AJD) - *Marzenia o polskim interferometrycznym radiowym*.

Bogdan Wszódek

(Więcej informacji nt. działalności podejmowanej w Planetarium AJD na stronie 30.)

PRZYSZŁOŚĆ PRACY SOCJALNEJ

„Praca socjalna aktywnym instrumentem polityki społecznej. Od wolontariatu do zatrudnienia” to temat konferencji naukowej, która odbyła się 22 listopada. W jej wyniku udało się spowodować współpracę służb miejskich, wolontariuszy, organizacji pozarządowych i środowiska akademickiego w podejmowaniu i rozwijaniu ważnych inicjatyw dla społeczności lokalnej. Istotnym zagadnieniem podejmowanym w trakcie konferencji było uznanie za ważną metody organizowania społeczności lokalnej jako zadania dla pracownika socjalnego. Uczestnicy spotkania byli zgodni, że pracownik socjalny powinien zostać trwale wpisany jako element polityki społecznej kształtującej przyszłość pomocy społecznej.

Organizatorem konferencji byli: Zakład Pracy Socjalnej WP AJD pod kierownictwem dr Marioli Mirowskiej i częstochowski Urząd Miasta. W symposium uczestniczyli: prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk, JM Rektor AJD prof. Zygmunt Błk, posłanka na Sejm RP Izabela Leszczyna, prodziekan ds. studenckich dr Zbigniew Wiczorek, radni, dyrektorzy i kierownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, studenci kierunku praca socjalna oraz naukowcy z kilku ośrodków akademickich w Polsce.

MM

EDUKACJA NA STYKU KULTUR

Zakład Historii i Teorii Wychowania przy współudziale Pracowni Badań nad Komunikacją Pragmatyczną zorganizował w dniach 18-19 września 2011 roku w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie VII Międzynarodową Konferencję Naukową pod tytułem „Edukacja na styku kultur”. Problematyka konferencji obejmowała zagadnienia szeroko pojętej wielokulturowości, które po raz jedenasty przyciągnęły przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych: pedagogów, socjologów, psychologów, historyków, politologów, a także językoznawców, reprezentujących znane ośrodki akademickie m.in. w Bratysławie, we Lwowie, Hamburgu, Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Poznaniu, Lublinie i Opolu.

Pierwszy dzień konferencji upłynął pod znakiem Warsztatów Jasnogórskich, podczas których istniała możliwość zwiedzenia Biblioteki Jasnogórskiej, pod przewodnictwem o. dra Jana Golonki, jak również murów jasnogórskich, Skarbcza Jasnogórskiego i Bastionu św. Rocha. Uczestnicy konferencji uczestniczyli także w mszy świętej w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

Uroczystego otwarcia VII Międzynarodowej Konferencji Naukowej dokonał JM Rektor AJD prof. Zygmunt Błak, zaprzewodniczył obrad plenarnych, prof. Janusz Sztumski (Komisja Filozofii i Socjologii – Oddział PAN w Katowicach) przekazał głos prelegentom. Jako pierwsza wystąpiła prof. Marta Meducka (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), która przedstawiła referat pod tytułem „Odnierze chłopskiego podziemia o Polsce i sobie (pamiętniki Odnierzy BCh)”. Z kolei ks. prof. Jerzy Kuźaczkowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) scharakteryzował zadania rodziny na polu przysposobienia dziecka do kultury, a swoje rozważania zawarł w wystąpieniu pod tytułem „Rola rodziny w wychowaniu dziecka do kultury”. Ks. prof. Dominik Kubicki (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu) przedstawił referat zatytułowany „Wychowawcza rola domu

rodzinnego jako wspólnoty relacyjnej – remedium na potrzebę postawy kulturowej otwartości doby globalizacyjnej”, natomiast prof. Jerzy Potoczny (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie) w swoim wystąpieniu wskazał na znaczenie szkolnictwa ukraińskiego, przedstawiając referat pod tytułem „Szkolnictwo ukraińskie w Galicji Wschodniej w XIX i XX wieku”. Kolejną prezentacją należało do prof. Grzegorza Majkowskiego (AJD), który scharakteryzował antropologiczne i kulturowe znaczenie języka, przedstawiając referat o tym samym tytule. Tematem wystąpienia prof. Adama Rosoła (AJD) była „Edukacja w kulturze obcej”, zaś dr Marek Madej (Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości) skupił się na wykazaniu różnic o charakterze kulturowym w biznesie globalnym.

Podczas dalszych obrad uczestnicy konferencji podzielili się na dwie sekcje, z których jedna to pedagogiczno-psychologiczna. Intrygujące słuchaczy referaty wygłosili w tej sekcji między innymi: prof. Bernd-Joachim Ertelt i dr Joanna Górna (AJD), dr Elżbieta Kornacka-Skwara (AJD), dr Sylwia Kita (AJD), dr Monika Stawiarska-Lietzau (AJD), mgr Aleksandra Papaj (Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Częstochowie).

Sekcja druga (historyczno-oświatowa) przebiegała pod przewodnictwem prof. Wiesława Jamroka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), zaś referaty podczas jej obrad wygłosili: prof. Krzysztof Jakubiak (Uniwersytet Gdański), prof. Josef Pšenak (Katolicka Univerzita v Ružomberku – Słowacja), dr Barbara Łuczyńska (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), mgr Wioletta Sołtysiak (AJD), mgr Adrianna-Ciastko (AJD).

W sekcji komunikacji pragmatycznej wyniki swoich badań przedstawili: prof. Paweł Pusa (AJD), prof. Svitlana Lupiy (Lwowska Narodowa Akademia Sztuk Pięknych), dr Aneta Majkowska (AJD), dr Małgorzata Izykowska (Uniwersytet Opolski), dr Leszek Bédkowski (AJD), dr Ewa Golbik (Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości), dr Anna Pyda-Grajpel (AJD), dr Monika Kowalczyk-Gnyp oraz dr Edyta Widawska, dr Urszula Augustyńska (AJD), dr Eugeniusz Szymik (Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości), jak również mgr Sylwia Pikula (Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II).

Podsumowując, stwierdzamy należy, iż Polska należy do krajów, których wielokulturowość nie dotyka jeszcze w sposób znaczący, aczkolwiek zachodzą w niej zmiany sygnalizujące, że z czasem znajdzie się pod jej szerokim wpływem. Wobec powyższego, konieczne jest, by nauki zgłębiające zagadnienia wielokulturowości przynosiły wyniki swoich badań i osiadczenia w celu dogłębnego opisu i wyjaśnienia tego zjawiska.

Wykład o. dr Jana Golonki w Bibliotece Jasnogórskiej - Warsztaty Jasnogórskie, fot.: arch.

Katarzyna Zalas

DOKĄD ZMIERZASZ UNIO?

19 grudnia 2011 r. dr Ireneusz Krae (Instytut Nauk Politycznych AJD) uczestniczy³ w seminarium naukowym „Unia Europejska - Quo Vadis” zorganizowanym przez Katedrê Europeistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Gospodarzem seminarium by³ prof. Konstanty A. Wojtaszczyk. W seminarium uczestniczyli równie, pracownicy naukowci Katedry Europeistyki UW i PAN oraz zaproszeni politycy: doradca Prezydenta RP prof. Tomasz Na³êc, dr Pawe³ Kowal, dr Witold Waszczykowski, Janusz Piechociński, Pawe³ Poncyliusz, Janusz Korwin-Mikke.

Podczas dyskusji zastanawiano siê jakie scenariusze czekaj¹ Uniê Europejsk¹ w najbli,szym czasie. Zastanawiano siê czy nast¹pi zatrzymanie integracji i rozpad UE. Innym

scenariuszem rozwoju w opinii uczestników seminarium jest utrzymanie stanu obecnego, czyli trwanie „od kryzysu do kryzysu”. W rozwa,aniach brano pod uwagê wariant „unii dwóch prêdkoœci”. Najlepszym rozwi¹zaniem by³aby w³acœiwa identyfikacja problemów, która pozwoli³aby na funkcjonowanie Unii w nowym modelu. Obecny model integracji Delors’a wyczerpa³ siê - stwierdzi³ prof. K.A. Wojtaszczyk.

W opinii dr. Ireneusza Krasia Unia Gospodarcza i Walutowa (UGW) by³a od samego pocz¹tku nara,ona na kryzys. Zadbano jedynie o walutowy element unii, twor¹c instytucjê o charakterze ponadnarodowym, jakim jest Europejski Bank Centralny. To on na poziomie strefy euro koordynuje politykê monetarn¹. Brakuje natomiast instytucji koordynuj¹cej politykê fiskaln¹ na poziomie UGW. Je,eli ma nast¹piæ dalsza integracja to potrzebne jest dope¹nienie unii walutowej w postaci unii fiskalnej odpowiednio skonstruowanej, która nie spowoduje utraty konkurencyjnoœci s³abszych gospodarek Unii Europejskiej, w tym równie, Polski. Czy jednak w obecnej sytuacji ten pomys³ znajdzie pe³n¹ spo³ecz¹n¹ aprobatê? Do kryzysu w UGW przyczyni³ siê równie, brak odpowiedzialnoœci polityków poszczególnych państw strefy euro, którzy zwiêkszaj¹c zad³u,enie kupowali g³osy swoich wyborców, ³ami¹c tym samym wszelkie prawa ekonomiczne.

MM

Na zdjêciu dr Ireneusz Krae (w œrodku) z gospodarzem seminarium prof. Konstantym A. Wojtaszczykiem UW (po lewej) i prof. Tomaszem Grosse PAN

W ŚWIĄTECZNEJ ATMOSFERZE

Przy d³wiêkach muzyki, w œwi¹tecznej atmosferze i w eleganckiej scenerii: si³ do pracy, zdrowia, szczêœcia i spe¹nienia wszelkich marze¹ Ÿczyli sobie pracownicy i studenci Akademii im. Jana D³ugosza w Czêstochowie. Spotkanie zatytu³owane „Kolêdowanie u Jana D.” odby³o siê 21 grudnia ub. roku. Uœwietni³ je wystêpy Chóru AJD, Zespo³u Instrumentalnego Instytutu Muzyki oraz Grupy Teatralnej „naJana”.

Przy okazji œwi¹t odby³a siê uroczystoœæ wrêczenia medali i odznacze¹ dla pracowników AJD. Dekoracji dokona³ wicewojewoda œ¹ski Stanis³aw D¹browa.

Wœród wyró,zionych Z³otym Krzy,em Zas³ugi znale,li siê: mgr Jerzy Matuszczyk, dr W³odzimierz Karankiewicz, kwalifik. II st. Jaros³aw Kweclich, prof. AJD, dr hab. El,bieta Hurnik, prof. AJD.

Srebrnym Krzy,em Zas³ugi zostali odznaczeni: dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. AJD, dr Edyta Widawska, dr

hab. Maciej Zagórski, prof. AJD, dr hab. Katarzyna Winczek, prof. AJD oraz dr Wanda Zych.

Br¹zowy Krzy, Zas³ugi otrzyma³ dr Bartosz Fr¹czek. Medale KEN zosta³y przyznane: dr Annie Szyndler, mgr. Wac³awowi Baczyńskiemu, dr Urszuli Cierniak, dr Dorocie Suskiej, dr Teresie Banaszkiwicz, dr. hab. Paw³owi P³usie, dr. Arturowi ³ywio³owi, dr Beacie Rusek, dr Beacie Ÿukarskiej i dr. Zbyszkowi Jêdrzejewskiemu.

Z³ote Medale za D³ugoletni¹ S³u,ê otrzykali: Wojciech Drzazga, mgr Anna Kmiecik, dr Maria Królicza, dr hab. Maria Lesz-Duk, mgr Jadwiga Mleczak.

Srebrny Medal za D³ugoletni¹ S³u,ê przypad³: dr Teresie Drozdek-Ma³olepszej, dr Violetcie Jaros, Jolancie Michalak, mgr. Tomaszowi Sankowskiemu oraz mgr. Mariuszowi Szymie.

Wszystkim wyró,zionym serdecznie gratulujemy.

MM

PODSTAWY EDUKACJI. PROPOZYCJE METODOLOGICZNE

Stało się już tradycją, że każdego roku późną jesienią Zakład Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań organizuje cyklicznie konferencje naukowe, która jest kolejnym krokiem w debacie nad *Podstawami edukacji*. Każda z dotychczasowych pięciu konferencji opatrzona była podtytułem wyznaczającym konkretną płaszczyznę do dyskusji. Ostatnie tego typu spotkanie pod hasłem *Podstawy edukacji. Propozycje metodologiczne* odbyło się 14 listopada 2011 r.

Podtytuł konferencji *Propozycje metodologiczne* wskazuje na przeniesienie rozważań z zakresu *Podstaw edukacji* na grunt szeroko rozumianych zagrożeń epistemologicznych pedagogiki, przy czym akcent został położony na tę płaszczyznę nauki, która dotyczy propozycji metodologicznych w miarę adekwatnych do aktualnego stanu edukacji oraz możliwości jej opisu i wyjaśnienia. Tak sformułowany kontekst głównego tematu konferencji pozwolił na zarysowanie propozycji metodologicznych, które mają szansę leżących u podstaw określonych zagrożeń teoriopoznawczych pedagogiki.

Konferencja była okazją do spotkania ludzi nauki nie tylko z różnych ośrodków akademickich w kraju, ale i z Europy. Z Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku przybyła Yuliya Sakalova. Wśród gości z kraju znaleźli się: prof. dr hab. Danuta Urbaniak-Zajac z Uniwersytetu Łódzkiego, prof. dr hab. Tomasz Zimny oraz dr Artur Stachura z Uniwersytetu Szczecińskiego, prof. dr hab. Robert Janik z Politechniki Częstochowskiej, dr Martyna Przymont-Ciesielska z Uniwersytetu Wrocławskiego, dr Tomasz Łęczek z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, dr Jacek Malikowski z Wydziału Szkoły Medycznej w Sosnowcu. Prelegentami reprezentującymi naszą uczelnię byli: prof. dr hab. Andrzej Gofron, prof. dr hab. Beata Gofron, prof. dr hab. Jarosław Jagieła, dr Maciej Woźniczka, dr Izabela Krasiejko, dr Janina Kosmala, dr Dorota Zarzeczna, dr Anna Marek-Bieniasz, dr Sylwia Kita, dr Monika Adamska-Staroń, dr Beata Łukasik, dr Małgorzata Piasecka, dr Urszula Augustyńska, dr Agnieszka Kozerska, mgr inż. Wioletta Sołtysiak i mgr Karol Motyl.

Tematyka referatów była bardzo różnorodna, a wystąpienia inspirujące. Oto przykładowe tematy wystąpień: *Od metodologii normatywnej do metodologii będącej samowiedzą nauki; Współczynnik humanistyczny F. Znanieckiego jako czynnik organizujący poznanie naukowe w pedagogice; Proces nauczania jako otwarta kulturowo przestrzeń badań i praktyk dydaktycznych; Geneza metodologii nauk społecznych; Badania jakościowe i ilościowe we współczesnej pedagogice; Metody oceny kompetencji interpersonalnych nauczyciela. Model „Okno Johari” i diagram dyskontowania transakcyjnego, jako*

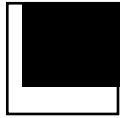
Uczestnicy konferencji, fot.: K. Motyl

postulowane narzędzia badań pedeutologicznych; Między monosubiektywnym poznaniem a intersubiektywną funkcjonalnością i komunikowalnością w edukacji początku XXI w.; Rzeczywistość szkolna a priorytety badań empirycznych; Podstawy metodologiczne dydaktyki filozofii; Implementacja jako uczestniczące badanie interwencyjne na przykładzie pracy socjalnej; Zastosowanie regresji krokowej do analizy badań dotyczących informatyzacji procesu edukacji; Strategie badania z użyciem fotografii w jakościowych badaniach nad edukacją; Methodological concepts and research methods used in foreign language teaching; Praca innowacyjno-badawcza nauczyciela wychowania fizycznego; Diagnostowanie przebiegu uczenia się z wykorzystaniem hipertekstu; Metody integrowania procesu nauczania i wychowania na lekcjach etyki i filozofii a problem erozji wartości; Znaczenie pomiaru w badaniach naukowych; Poznawanie różnorodności pedagogicznego świata metod hermeneutycznej; Od hipotezy badawczej do hipotezy statystycznej. Hipoteza w pedagogicznych badaniach empirycznych; Badania narracyjne w edukacji; Mechanizmy procesu dokonywania odkryć naukowych; Badanie szkolnego humoru: dotychczasowe rozwiązania metodologiczne; Metodologiczne konteksty badań nad środowiskiem edukacyjnym.

Osobom, które nie uczestniczyły w konferencji a zainteresowane są powyższymi tematami, polecamy publikację pokonferencyjną, która zawierać będzie teksty powyższych wystąpień. Ukaże się pod koniec tego roku kalendarzowego. Jednocześnie już dzisiejszym dniem zapraszam do udziału w VI Konferencji Naukowej *Podstawy edukacji*, tym razem poświęconej zwikom między aksjologią, etyką i estetyką a edukacją.

Karol Motyl

DOC. DR ANDRZEJ LISICKI (1927-2011)

Andrzej Lisicki urodził się w Warszawie, w 1927 roku. Podczas okupacji uczył się w tajnym gimnazjum, gdzie zetknął się z podziemnym harcerstwem - Szarymi Szeregami, do którego wkrótce wstąpił i został zaprzysiężony. Brał udział w małym sabotażu, w akcji pomocy żydom walczącym w warszawskim getcie w 1943 roku, a wreszcie w systematycznym szkoleniu podoficerskim już jako członek i żołnierz AK. Walczył w Powstaniu Warszawskim w pułku „BASZTA”. 27 września 1944 roku został ranny i wzięty do niewoli, z której uciekł.

Po wojnie zdał maturę i rozpoczął studia z astronomii na Uniwersytecie Warszawskim, które następnie kontynuował i ukończył na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Równocześnie pracował jako asystent w Obserwatorium Astronomicznym UMK oraz zaczął uczyć w toruńskich szkołach średnich jako nauczyciel fizyki, chemii i astronomii. Ponadto wykładał astronomię na UMK. W tym czasie opublikował sporo artykułów popularnonaukowych i dydaktycznych, także w czasopiśmie dla nauczycieli „Fizyka w szkole”. Po paru latach został mianowany kierownikiem Sekcji Fizyki w Okręgowym Ośrodku Metodycznym w Toruniu.

W roku 1963 uzyskał na UMK w Toruniu stopień doktora nauk matematyczno-fizycznych i w latach 1963/64 przebywał w USA na stypendium Fulbrighta w ramach Międzynarodowego Programu Kształcenia Nauczycieli.

Po powrocie do Polski, zaczął pracę w Katedrze Geografii Fizycznej w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku (zamienionej po kilku latach na Uniwersytet Gdański) jako adiunkt, a od roku 1971 na Wydziale Nawigacyjnym Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni jako docent. Pełnił tam funkcję zastępcy dyrektora Instytutu

Nawigacji. Był seniorem budowy planetarium w tej uczelni, otwartym w 1979 roku. Prowadził badania naukowe oraz prace magisterskie (wypromował około 20 prac) poświęcone m.in. zbadaniem zjawiskom pływów morskich i oceanicznych.

W czasie blisko 20 lat pracy w ośrodku naukowym Trójmiasta został członkiem Zarządu Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii. Został powołany na członka Głównego Komisji Dyscyplinarnej dla pracowników nauki przy Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, członka Komitetu Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN, a także na członka Komitetu Badań Morza PAN. Przez szereg lat był także członkiem Komitetu Redakcyjnego czasopisma „Fizyka w Szkole”.

1 października 1981 roku docent Andrzej Lisicki rozpoczął pracę w Zakładzie Dydaktyki Fizyki i Astronomii w Instytucie Fizyki WSP w Częstochowie, prowadził wykłady i ćwiczenia z astronomii i dydaktyki astronomii. Zajęcia prowadzone były z wykorzystaniem skromnych możliwości Obserwatorium Astronomicznego w Parku Staszica, które zostało przekazane WSP przez władze miejskie Częstochowy. Zakupiono nowy teleskop i przebudowano ruchomą kopułę obserwatorium. Korzystając z faktu, że w tym czasie realizowano budowę nowego budynku Instytutu Fizyki WSP, docent Andrzej Lisicki zaproponował zbudowanie części dachu powstającego budynku w formie tarasu dla prowadzenia obserwacji astronomicznych. Wybudowana została również kopuła dla wówczas projektowanego, a obecnie działającego planetarium.

Równoległe do wspomnianych działań dydaktycznych i organizacyjnych, Andrzej Lisicki w latach 1984-1990 pełnił funkcję prodziekana i dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. W roku 1990, po zakończeniu kadencji, przeszedł na emeryturę, pozostawiając współpracownikom i następcom dokończenie rozpoczętych działań.

Docent Andrzej Lisicki pozostawił dorobek publikacyjny liczący ponad 200 prac z astronomii, fizyki, dydaktyki fizyki i astronomii, fizyki morza oraz z historii nauki. Obejmuje on książki, monografie, skrypty, liczne artykuły i recenzje, a także udział w niepublikowanych pracach zespołowych wykonywanych dla potrzeb żeglugi na Bałtyku, na zlecenie gospodarki morskiej.

Andrzej Lisicki zmarł w dniu 23 sierpnia 2011 roku w wieku 84 lat i został pochowany na cmentarzu wojskowym w Warszawie.

Członek Jego Pamięci.

Biogram sporządził prof. dr. hab. Marian Głowacki na podstawie „Informacji-życiorysu” opracowanego przez Andrzeja Lisickiego 9 listopada 2006 roku

WŚRÓD STARYCH FOTOGRAFII

W dniach od 19 grudnia 2011 r. do 20 stycznia 2012 r. w sali wystawowej Biblioteki Główniej Akademii im. Jana Długosza mieliśmy szansę oglądać wystawę zatytułowaną „Wśród starych fotografii Ostrowskich Korabitów”.

Wystawa ta, zorganizowana staraniem i kosztem dr Karoliny Studnickiej, adiunkta w Zakładzie Historii XIX wieku tutejszego Instytutu, ma szczególnie wymiar poznawczy i dydaktyczny. Jest pokłosiem prac archiwalnych związanych z przygotowaniem przez autorkę rozprawy doktorskiej, jak i pokazem warsztatu historyka XIX wieku, który powinien uwzględniać nie tylko tradycyjne źródła pisane, ale także materiały ikonograficzne. Te ostatnie w istotny sposób poszerzają wiedzę źródłową, przybliżają omawiane procesy historyczne poprzez ukazanie osób uczestniczących w omawianych wydarzeniach, ukazują materialne warunki funkcjonowania badanego środowiska, obrazują krąg osób uwikłanych w różnorakie stosunki społeczne, szczególnie główne postacie narracji.

Zaprezentowany zbiór fotografii pochodzi z końca XIX i początku XX wieku, zachowany w zbiorach Archiwum Ostrowskich i Potockich z Maluszyna w Archiwum Państwowym w Łodzi, wymaga od autorki wystawy wielu czynności przygotowawczych. Polegały one przede wszystkim na starannej selekcji zbioru liczącego ponad pięćset fotografii ze względu na realizowany temat badawczy, prawidłowego rozpoznania postaci – nie wszystkie bowiem fotografie zostały przez byłych właścicieli opisane, jak i opracowania koncepcji ekspozycji. Autorka przyjęła zasadę merytorycznego podziału eksponowanego materiału. Otwiera ją zbiór fotografii ukazujący najbliższą rodzinę bohatera rozprawy doktorskiej – Aleksandra Ostrowskiego, poprzedzony rekonstrukcją drzewa genealogicznego Ostrowskich Korabitów wykonaną przez dr K. Studnicką, w istotny sposób uzupełniając dotychczasowe ustalenia historyków (m. in. Z. Wdowiszewskiego). Na kolejnych planszach

Autorka wystawy wraz z profesorem A. J. Zakrzewskim, fot.: arch.

uwidocznione są postaci krewnych, dalszych kuzynów, rodzin spokrewnionych, ale także i służby dworskiej. Widzimy utrwalone na fotograficznych kliszach dwór, nazywany pałacem, wyposażenie jego wnętrza, otoczenie parkowe, sceny z dworskich wydarzeń takich jak np. polowania, sceny z wyścigów pawięńskich, itp. W istotny sposób wzbogacają wiedzę o urzędzeniach dworskich pałaców w tej części Królestwa Polskiego eksponowane na wystawie projekty parkietów, zamawianych mebli do salonów czy wzorów tkanin ozdabiających ściany pałacu. Na uwagę zasługują także i te fotografie, na których utrwalone zostały np. zabawy dworskie, takie jak kłpiel w pobliskiej Pilicy, czy nieistniejący już w naturze, pierwszy most na tej rzece.

Wspomniana tutaj wystawa eksponowana jest już kolejny raz. Pierwotnie zebrane dokumenty i fotografie wystawiono w Szkole Podstawowej w Maluszynie, gdzie cieszyła się znakomitą frekwencją zarówno wśród młodzieży szkolnej z całej gminy, jak i społeczeństwa dorosłych. Z pewnością pobudziła wyobraźnię mieszkańców i wpłynęła na wzrost ich świadomości historycznej. Ta dydaktyczna funkcja wystawy trudna jest do przecenienia. Przy okazji rozpropagowała prace Instytutu Historii Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Andrzej J. Zakrzewski
Instytut Historii

PODRÓŻ DO ŹRÓDEŁ JĘZYKA POLSKIEGO

Okazuje się, że w jasnogórskiej bibliotece zachowały się zapiski w języku polskim, które powstały jeszcze w średniowieczu, czyli na długo przed sławnymi utworami Mikołaja Reja. Potwierdzają to badania częstochowskich naukowców: dr Anety Majkowskiej i prof. Grzegorza Majkowskiego. Po długich miesiącach żmudnych badań o ich wynikach możemy przeczytać w nowej książce zatytułowanej „Źródła do dziejów języka polskiego w rękopiśmiennych zbiorach Jasnej Góry”

– Wspólnie z żoną poświęciliśmy na badania ponad półtora roku – mówi prof. Grzegorz Majkowski. – Praca polegała na przegłądaniu kodeksów, które zostały spinane ręcznie na przestrzeni od późnego średniowiecza do 1693 roku. Po tej dacie rozpoczęła się era druków. I w tym momencie zakończyliśmy badania.

Kto chce dowiedzieć się więcej o badaniach naukowców prowadzonych na Jasnej Górze powinien sięgnąć do polecanej przez nas książki.

MM

Na fotografii profesor G. Majkowski, fot.: MM

DOROCZNY KONCERT INSTYTUTU MUZYKI

16 grudnia 2011 roku w Klubie „Politechnik” odbył się doroczny koncert Instytutu Muzyki pod patronatem JM Rektora dr. hab. i.ż. prof. AJD Zygmunta Błaka. W programie usłyszeliśmy utwory: Edwarda Griega

– *Suita w dawnym stylu „Z czasów Holberga”* op. 40, Christopa Graupnera – *Sinfonia na 6 kotów, waltornie i smyczki*, gdzie partię solową na kotach wykonał dr Andrzej Michałak (kierownik Zakładu Dydaktyki Instrumentalnej w Instytucie Muzyki). Szczególnym przedsięwzięciem, gorąco oklaskiwanym przez licznie zgromadzoną publiczność, było wykonanie wyjątkowego dzieła Giacomo Pucciniego – *Messa di Gloria* z udziałem solistów: Pawła Fundamenta (tenor), Adama Łaska (baryton) oraz trzech chórów: Akademii im. Jana Długosza, Hradec Kralove (Czechy) oraz Zespołu wokalnego „La musica Corale” i Orkiestry Filharmonii Częstochowskiej. Dyrygentem wieczoru był prof. Jan Jazownik (kierownik Zakładu Dyrygowania w IM), a koncert zapowiedział dr Elżbieta Szwed (adiunkt w IM).

Orkiestrę Filharmonii Częstochowskiej dyryguje prof. Jan Jazownik, fot.: Marta Popowska

MM

W PEJZAŻU DŹWIĘKOWYM CZĘSTOCHOWY

W przygotowaniu materiałów do multimedialnej wystawy przedstawiającej różne aspekty audiosfery miasta współuczestniczyli studenci Akademii im. Jana Długosza w ramach współpracy Miejskiej Galerii Sztuki ze Studenckim Kołem Naukowym „Psychologia i Kultura” (opiekun dr Dorota Ortenburger i dr Agata Woźniak-Krakowian WNS).

Projekt i wystawa opierają się na koncepcji Murraya Schafera, kanadyjskiego kompozytora i filozofa muzyki badającego znaczenie pejzażu dźwiękowego w przestrzeniach zamieszkiwanych przez człowieka. Studenci Akademii efektywnie wzięli udział w zbieraniu i przygotowywaniu nagrań, materiałów ikonograficznych. Byli to przedstawiciele Wydziału Pedagogicznego: Ewelina Drobik, Ewelina

Radecka, Artur Rychter, Anna Snopek, Małgorzata Cieżak, Justyna Cimińska, Alicja Wielocka, Anna Barwaniec, Olga Brzozowska, Karol Kopera, Małgorzata Skoczyńska, Ewa Grzełkow, Beata Strac oraz Wydziału Wychowania Artystycznego: Marta Rańkiewska, Monika Olejnik, Laura Normand, Barbara Rymanowicz, Renata Wiendlocha, Marcin Głab. Na Wystawie zaprezentowano także prace naszych studentów odnoszące się do audiosfery Częstochowy wraz z materiałem ikonograficznym i badawczym pt. *Częstochowa w biegu*.

Wystawę można było zwiedzać w Miejskiej Galerii Sztuki na przełomie grudnia i stycznia. Została niezwykle ciepło przyjęta przez widzów i krytyków. Ludzi interesowało, w jaki sposób połączyć dźwięk z obrazem. A było nad czym się zastanawiać, bo dźwięk na wystawie był transmitowany z różnych odbiorników: słuchawek telefonicznych, komputerów, a nawet rur. W zderzeniu z obrazami Częstochowy całkiem wypadła niezwykle uduchowienie. Tym bardziej, że Częstochowa to nie tylko dźwięki wchodzące do miasta pielgrzymki, ale także szum samochodów, tramwajów, czy zwykła proza życia codziennego. O wystawie rozpisywało się prasa lokalna. I widziała słowa podziały na innych, bo zaczęli się nią interesować mieszkańcy innych miast.

– Mamy sygnały, że we Wrocławiu są zainteresowani naszym projektem. Ponoć chcą go powtórzyć, wykonują podobną rzecz, inspirując się naszymi pomysłami. To niezwykle miłe – tłumaczy dr Dorota Ortenburger.

MM

Wernizaż w Miejskiej Galerii Sztuki, fot.: M. Cieżak

ZACZAROWANY ŚWIAT JUSTYNY I JEJ MODELEK

Eleganckie kobiety z nutką dekadencji lub dziecinnej wręcz ciekawości, ubrane w oryginalne kreacje spoglądają z fotografii Justyny Warwas-Kozak (absolwentki i pracownicy AJD) podczas finisażu (12 stycznia) wystawy zatytułowanej „I put a spell on you”. Kto nie był w Centrum Promocji Młodych (Willa Generała, al. Wolności 30) niech czeka i czeka na następną okazję. Justyna, chociaż zaliczana jest wciąż do grona młodych artystów Częstochowy, potrafi zaskoczyć. Wy różni ją nie tylko zmysłowość i sposób pokazania piękna kobiety, ale w bliższej kontemplacji jej zdjęcia pozwalają odkryć kolejne paszczyzny. Przyszuchojcie się zaskoczonym widzom delektujcie się wystawą, wielokrotnie można być uściszeżachwyty i porównywanie modelek m. in. do postaci bajkowych.

– Chcę tylko pokazać piękno i niepowtarzalność kobiety – mówi o wystawie Justyna Warwas-Kozak. – Przy okazji ukazuję jej wnętrze. Przedstawiam ładunek pełen emocji, jakie każdego dnia towarzyszą każdemu człowiekowi. To

Justyna Warwas-Kozak, fot.: arch.

pełna paleta wyrazu: od fascynacji, zaciekawienia, do złości w ciszy.

Ciekawie o wystawie wypowiada się dr Bartosz Frączek.

– W tych fotografiach czułem duszę malarza. Widać to po sposobach komponowania zdjęcia przez artystkę. Chociaż Justyna prezentuje na wystawie swoje wspaniałe zdjęcia, to jednak zachęcam do poznawania także jej malarstwa – podsumował Frączek.

MM

WYSTAWA O NAS SAMYCH!

Zorganizowana przez Bibliotekę Główną ekspozycja pt. „Wystawy Biblioteki Głównej w 40-lecie Uczelni” jest szczególna, bowiem podsumowuje jej dorobek wystawienniczy w 40-lecie Uczelni.

Jan Paweł II pisał: „Biblioteka jest skarbnicą piśmiennictwa, przez którą człowiek wyraża swój zmysł twórczy, inteligencję, znajomość świata i ludzi...” Wykorzystując zasób tej „skarbnicy”, skarbnicy Akademii im. Jana Długosza, a także umiejętności twórczych pracowników i studentów naszej Uczelni, Biblioteka zorganizowała ponad 80 wystaw, które w tej jednej ekspozycji chciała przypomnieć. Poprzez tego typu działania, przybliżając gromadzone przez bibliotekę zbiory, staje się ona dodatkowo przestrzenią dla wymiany poglądów, estetycznych doznań i kulturalnych spotkań.

Działalność wystawienniczą zainicjowała w roku 1989 ówczesna dyrektor Biblioteki Głównej mgr Joanna Grochowska. W bardzo skromnych, korytarzowych warunkach powstała pierwsza ekspozycja pt. „Piękna księżka”. I od tego momentu Biblioteka nie pozostawała obojętna na ważne rocznice, wydarzenia, historyczne daty i fakty, wpisując się tym samym „na stałe” w działalność kulturalną i edukacyjną nie tylko Uczelni, ale całego regionu częstochowskiego.

Od 2004 roku ranga organizowanych wystaw wzrosła, kiedy to Biblioteka wzbogaciła się o profesjonalną, specjalnie przystosowaną do celów

wystawienniczych i spotkań wernisażowych galerii. 80 wystaw – ma to, czy dużo? Najważniejsze, że prawie do każdej opracowany był katalog, który stał się eksponatem wystawowym, ale przede wszystkim dokumentacją dla obrazu naszej pracy, pracy bibliotekarzy, którzy wkładali i przez lata wkładali ogromny trud, zaangażowanie i serce w organizację każdej z osobną ekspozycji. I właśnie za to wszystkim pracownikom Biblioteki i osobom z nią współpracującym należą się serdeczne podziękowania.

Alicja Raczyńska

„Leonardo da Vinci”

„Pierwsza książka do czytania”

„Wystawa grafiki ze zbiorów Biblioteki Głównej WSP”

„Dawne i obecne podręczniki do historii”

DROGA BIBLIOTEKARZA DYPLOMOWANEGO

Cztery pracownice Biblioteki Głównej, które „przemierzają szlak” ku uprawnieniom dyplomowanego bibliotekarza brały udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Książka i prasa w kulturze” zorganizowanej przez Katedrę Informacji Naukowej i Bibliologii oraz Wydział Administracji i Nauk Społecznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w dniach 13-14.10. br

Pani mgr Agata Bożek wystąpiła z referatem pt. „Handlarz papierów i ambroży – Antoni Gmachowski niedoceniony księgarz i wydawca międzywojennej Częstochowy”, w którym przybliżyła biografie częstochowskiego nakładcy, a przede wszystkim jego działalność księgarską, wydawniczą i społeczną. W 1917 roku A. Gmachowski założył w Częstochowie wydawnictwo z własną księgarnią, przy której prowadził również wypożyczalnię książek. W 1922 roku zapoczątkował serię wydawniczą „Książnica Narodowa” w ramach której wydał

dzieła J. Korzeniowskiego, I.J. Kraszewskiego, W. Berenta, W. Łozińskiego. W referacie zaprezentowany został i zanalizowany katalog wydany z okazji „Wystawy książki polskiej oraz regionalizmu Częstochowy i okolicy” stanowiący bezcenne źródło informacji dla bibliologów, zajmujących się promocją i historią książki. Działalność księgarska i wydawnicza A. Gmachowskiego miała wpływ na kształtowanie się świadomości odbiorcy literatury w nowej, odradzającej się Polsce.

Mgr Małgorzata Łęgówik w referacie pt. „Czasopisma popularnonaukowe dla dzieci i młodzieży do 1939 roku” zwróciła uwagę na czasopisma dziecięce i młodzieżowe, popularyzujące poznanie otaczającego świata, które odgrywały istotną rolę w kształtowaniu postaw moralnych i estetycznych młodych odbiorców. Zawartość treściową badanych czasopism podzieliła na dwie grupy: periodyki

C.d. s. 24.

GDZIE JESTEŚ CZYTELNIKU?...

Organizatorem XXV Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP, które odbyło się 29 września 2011 roku była Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej. Spotkanie pod hasłem: „Gdzie jest Czytelnik? Rola i miejsce biblioteki w strategii i działalności uczelni wyższej” spotkało się z dużym zainteresowaniem środowiska bibliotekarskiego. W Konferencji wzięło udział ponad 100 bibliotekarzy z południowej i centralnej Polski.

W trakcie spotkania zaprezentowano referaty poruszające tematykę zagadnień promocji zasobów i usług bibliotecznych, pozyskiwania funduszy, tworzenia przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni bibliotecznej, wykorzystania w działaniach marketingowych najnowszych technik internetowych. Uczestnicy mieli także sposobność zapoznać się z wynikami badań ankietowych dotyczących badania potrzeb i opinii użytkowników.

W referacie „Przypięte w Sieci, czyli biblioteki na portalach internetowych” pracownice Biblioteki Głównej Iwona Mielczarek i Iwona Cichoń zasygnalizowały zjawisko przechodzenia bibliotek ze świata rzeczywistego do wirtualnego w celu promocji i pozyskiwania nowych czytelników.

Rozwój nowych technologii, przede wszystkim Internetu sprawi, że w dostarczaniu informacji, bibliotekarzy coraz częściej wyręczają media elektroniczne. Wyszukiwarka Google dostarcza nam mnóstwo informacji pochodzących z różnych źródeł, a w opinii wielu użytkowników Wikipedia często traktowana jest jako najważniejsze źródło informacji. Użytkownicy bibliotek coraz częściej przenoszą się w wirtualny świat komunikatorów, portali społecznościowych, serwisów wideo i licznych stron dostarczających

nie tylko wiadomości, ale też rozrywki. Rozwój tych mediów wymogł na bibliotekach stosowanie najnowszych rozwiązań z wykorzystaniem technologii Web 2.0.

W obecnej rzeczywistości większość młodych ludzi nieustannie „przebywa” w Sieci, nawiązując nowe kontakty, wymieniając się informacjami i opiniami. Aby dotrzeć do tych potencjalnych czytelników bibliotekarze wyszli ze swoją ofertą do portali internetowych.

W celu dotarcia do nich, biblioteki tworzą własne profile na portalach społecznościowych, takich jak: Facebook, Nasza Klasa – nk.pl, Twitter, Flickr, YouTube, Wikipedia.

Obecność bibliotek na portalach społecznościowych buduje sieć kontaktów z potencjalnymi czytelnikami, którzy mogą skorzystać z aktualnych informacji o wydarzeniach kulturalnych, konkursach, nowościach wydawniczych, godzinach otwarcia bibliotek.

Dzięki sieci kontaktów tworzonej przez użytkowników portali informacje o bibliotece rozprzestrzeniają się szybko i docierają do osób, które w rzeczywistości nie odwiedzają biblioteki. Niewątpliwie korzyścią jest poprawa wizerunku biblioteki, zwłaszcza wśród młodej generacji czytelników, która ukazuje się, jako nowoczesna, wykorzystująca całe najnowsze technologie instytucja.

W trakcie dyskusji towarzyszącej obradom uczestnicy zwrócili uwagę na konieczność prowadzenia różnorodnych działań marketingowych w celu promocji bibliotek oraz na rozwój kompetencji informacyjnych bibliotekarzy, niezbędnych w kontaktach z młodym użytkownikiem w świecie realnym i wirtualnym.

*Iwona Cichoń,
Iwona Mielczarek*

wielotematyczne („Mój Przyjaciel”, „Skarbczyk Domowy”) oraz o treściach specjalnych, wśród których wyróżniła: geograficzno-krajoznawcze („M3ody Geograf”, „Nowiny Krajoznawcze”, „Orli Lot”), techniczno-zawodowe („M3ody Lotnik”, „Szkoła i Technika”), sportowe („Sport Szkolny”, „Gol”), matematyczne („M3ody Matematyk”), PCK („Czyn M3odzieły”, „Niwa Czerwonokrzyńska”), a także nastawione na popularyzację nauk przyrodniczych („Rozrywki Entomologiczne dla M3odzieły”, „Przyjaciel Przyrody”).

Mgr Renata Łęgownik zaprezentowała na konferencji referat pt. „Częstochowskie czasopisma szkolne w latach międzywojennych”. Uznała, że warto uchronić przed zapomnieniem charakterystyczną działalność kulturalną m3odzieły częstochowskiej, jak jest wydawanie prasy uczniowskiej. Czasopisma szkolne stanowi cenny przyczynek do dziejów szkolnictwa częstochowskiego. Okres dwudziestolecia międzywojennego to czas ukazywania się periodyków szkolnych w gimnazjach częstochowskich. Były to pisemka klasowe i k3skowe, które przeistaczały się w organy ogólnoszkolne, a nawet międzyszkolne. Pierwsze gazetki pisane były ręcznie i odbijane na litografii bądź na hektografii. Od roku 1921 zaczynają się pojawiać gazetki drukowane. Czasopisma szkolne stanowi 3ród3o informacji na temat życia m3odzieły szkolnej, ich poziomu wiedzy i kierunków zainteresowań. Informacji tych dostarczają recenzje, wypra-

cowania, artykuły, opowiadania, nowele czy wiersze uczniów. Problematyka poruszana na 3amach czasopism odzwierciedla świadomość kulturalną m3odzieły, jej poglądy polityczne i społeczne, oświatopogląd i ideały życiowe, przekonania na temat literatury, muzyki i sztuk teatralnych.

Mgr Lena Kamińska-Mazur wygłosiła referat pt. „Kulturotwórcza działalność częstochowskiego drukarza i wydawcy Franciszka Dionizego Wilkoszewskiego”. Główny temat referatu to szerokie spektrum poczynań edytorskich F.D. Wilkoszewskiego, ponieważ wydawanie w jego drukarni przez ponad 30 lat częstochowskiej prasy codziennej („Goniec Częstochowski”), czasopism szkolnych („Wiad Szkolny”), literackich („Czasopismo Literackie”), religijnych („Niedziela”), a także współpraca z lokalnymi i krajowymi nakładcami księk miało znaczny wpływ na polską kulturę tego okresu. Wydawane przez częstochowskiego drukarza czasopisma stanowiły dziecenne 3ród3o informacji na temat historii, kultury, życia społecznego, politycznego miasta w „porozbiorowej rzeczywistości”, a tym samym są przedmiotem badań historyków, prasoznawców, literaturoznawców.

Referaty, omówione powyżej, zostaną opublikowane w 2012 roku, jako materiały pokonferencyjne.

Alicja Raczyńska

AJDart

Pięcioro studentów Akademii im. Jana D3ugosza w Częstochowie stworzyło stronę internetową poświęconą twórczości swoich kolegów z uczelni i nie tylko. Pomysł stworzenia strony internetowej powstał w ramach zajęć z animacji społecznej, a jego autorami są Katarzyna Ujma, Ewa Wajs, Karolina Zalas, Kamila Skowron i Damian Noga.

Celem projektu „AJDart - to dobry start” było stworzenie bezpiecznego miejsca, gdzie wszyscy chętni pochwaleniem się swoimi umiejętnościami, mogliby umieszczać swoje prace w czterech kategoriach: PRACA LITERACKA, PRACA PLASTYCZNA, FOTOGRAFIA i UTWÓR MUZYCZNY. Jednocześnie została zorganizowana konkurs, który miało zachęcić wszystkich do korzystania z portalu.

5 grudnia ruszyła strona www.wp.ajd.czest.pl/ajdart/, a wraz z nią konkurs na najlepszą pracę. W rywalizacji brała udział każda praca, która została umieszczona na portalu. Jurorzy konkursu, czyli mgr Adrianna Sarnat-Ciastko, mgr Anna Motyl i Pan Jarosław Ordon, stanęli przed nie lada wyzwaniem. Z zamieszczonych na stronie 19 zdjęć 11 prac plastycznych, 6 prac literackich i 1 utworu muzycznego musieli wybrać po

jednej, najlepszej pracy z każdej kategorii. Jury jednogłośnie stwierdziło, że poziom prac jest bardzo wysoki. Jednak udało się wyróżnić najlepsze:

- Praca literacka – Krzysztof Wawrzyniak, wiersz „Pocałunek deszczu”,
- Praca plastyczna – Izabela Krawczyk „Wspomnienie”,
- Fotografia – Anna Zaczowska.

Ponieważ kategoria „UTWÓR MUZYCZNY” cieszyła się najmniejszym zainteresowaniem i do rywalizacji zgłoszono tylko jeden utwór pt. „Zbójnicki” autorstwa zespołu Zegarmistrz Czasu, jury postanowiło wyróżnić i tę pracę.

Zwieńczeniem konkursu było spotkanie z laureatami w Cafe Belg. Podczas spotkania zwycięzcy otrzymali

dypłomy oraz upominki ufundowane przez sponsorów: herbaciarnię Cafe Belg, Depi-laser (nowoczesna kosmetyka estetyczna), Centrum Relaksu, Tawernę Hooper Bay, Pizzerię Toscania i Kaktus Bistro.

Chociaż konkurs został zakończony, strona www.wp.ajd.czest.pl/ajdart/ wciąż funkcjonuje i cieszy się dużym zainteresowaniem. Liczną rzeszę użytkowników portalu wzrasta, a sama strona została wyświetlona już 5342 razy. Zapraszamy wszystkich studentów (i nie tylko) do korzystania z naszej strony!

Katarzyna Ujma

„PEDAGOGIKA” ON-LINE

Na stronie Wydziału Pedagogicznego AJD od początku 2012 roku jest aktywna zakładka prac naukowych z serii „Pedagogika” wydawanych przez naszą Uczelnię (www.wp.ajd.czest.pl/pedagogika). Jej utworzenie jest związane ze staraniami redakcji o uzyskanie wyższej punktacji na liście czasopism Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zgodnie z ustawą z 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (DzU nr 96 oraz z 2011 nr 84, poz. 455) MNiSW opracowało nowy system kryteriów i zasad oceny czasopism naukowych. Jednym z wymogów jest dostępność on-line.

Na wspomnianej stronie Czytelnicy oraz osoby zainteresowane współpracą naukową znajdą elektroniczny

zapis poszczególnych tomów, a także informacje na temat warunków uczestniczenia w publikacji. Zgodnie z wytycznymi MNiSW powołano także międzynarodową Radę Naukową. W jej skład weszli naukowcy dbający o poziom merytoryczny rocznika, a mianowicie: prof. prof. Andrzej Meissner (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie) – przewodniczący, Krzysztof Jakubiak (Uniwersytet Gdański), Wiesław Jamrojek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), Dominik Kubicki, ks. (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), Svitlana Lupiy (Akademia Sztuk Pięknych we Lwowie), Josef Pšenak (Uniwersytet Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie), Kazimierz Rędziński (AJD), Dmitry Strovsky (Uralski Uniwersytet Federalny w Jekaterynburgu) oraz Adam Winiarz (Wszechnica Świętokrzyska

w Kielcach). Utworzono także Listę Recenzentów. Znaleźć się na niej prof. prof.: Janusz Sztumski (przewodniczący Komisji Filozofii i Socjologii PAN w Katowicach), Witold Chmielewski (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim), Romuald Grzybowski (Uniwersytet Gdański), Stanisław Meducki (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), Jerzy Potoczny (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie), Eleonora Sapia-Drewniak (Uniwersytet Opolski), Kazimierz Szmyd (Uniwersytet Rzeszowski).

Utworzenie strony internetowej „Pedagogiki” zbiegło się w czasie z wydaniem jej dwudziestego już tomu. Warto przypomnieć, iż pierwszy numer „Pedagogiki” ukazał się w roku 1989, a jego redaktorem naukowym był prof. Franciszek Marek. W kolejnych latach funkcję tę pełnili prof. prof.: Zygmunt M. Zimny, Janusz Lipiec, Romuald Derbis,

Bogdan Snoch, Józef Uraw, a także Stanisław Podobiński, a począwszy od tomu 13., stałym samodzielnym redaktorem naukowym pozostaje Kazimierz Rędziński. W ciągu 22 lat na łamach rocznika wyniki badań naukowych zaprezentowało wielu pedagogów związanych z częstochowską *Alma Mater* oraz wywodzących się z innych uznanych ośrodków akademickich w kraju i za granicą. Przyczynił się on do awansu naukowego wielu badaczy oraz pełnił rolę forum naukowego dla środowiska częstochowskich pedagogów.

Rozwój skromnego początkowo rocznika przebiegał mozolnie. W dużej mierze był on uzależniony od skromnych osiągnięć naukowych dopiero rozwijającej się uczelni. „Pedagogika”

przechodziła zatem, przede wszystkim w pierwszym dziesięcioleciu, także okresy stagnacji. Ich efektem był dwuroczny cykl wydawniczy kilku tomów czy ściśnięcie numerów. Niewątpliwie owe trudności wynikały z przemian dokonujących się w uczelni, w strukturze Wydziału Pedagogicznego i Wydawnictwa AJD, oraz z braku wizji rozwoju czasopisma.

Ta krótka retrospekcja umożliwia ocenę rozmiarów postępu dokonanego w ostatniej dekadzie ukazywania się periodyku. Dzieło „Pedagogiki” prezentuje się okazale pod względem merytorycznym, a także edytorskim. Pozyskano grono Autorów stale zasilających swymi tekstami kolejne tomy, nad ich jakością czuwają recenzenci o uznanych nazwiskach. Uczelnia zapewnia

stabilność finansowania prac redakcyjnych i drukarskich. Na chwilę obecną zatem roczny cykl wydawania „Pedagogiki” nie jest zagrożony zarówno pod względem zaplecza naukowego, jak i ośrodków finansowych.

Zainteresowanych odsyłam na stronę www.wp.ajd.czest.pl/pedagogika do zakładki Archiwum, w której znajduje się elektroniczny zapis wszystkich artykułów opublikowanych w ostatnim tomie, a także w poprzednich.

Korzystając z okazji, za pośrednictwem „Res Academicae” informuję, że proces prac redakcyjnych nad kolejnym tomem jest corocznie uruchamiany we wrześniu. Artykuły do „Pedagogiki” są jednak przyjmowane przez cały rok. Prace edytorskie kończą się w grudniu wraz z ukazaniem się w druku gotowej publikacji.

Mirosław Łapot

MIĘDZYWYDZIAŁOWE KOŁO POMOCY I WSPARCIA

Międzywydziałowe Koło Pomocy i Wsparcia powstało w 2009 roku z inicjatywy grupy studentek oraz dr Edyty Widawskiej, która była od początku i nadal pozostaje opiekunką Koła. Celem MKPiW jest „promocja i organizacja wolontariatu, prowadzenie działalności informacyjnej i doradczej, prowadzenie punktów poradnictwa pedagogicznego, społecznego i zawodowego, upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania przeciwko wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. Cele te Koło realizuje poprzez: pracę wolontaryjną, organizowanie seminariów, konferencji, odczytów związanych z celami Koła oraz udział w podobnych inicjatywach organizowanych przez inne podmioty”. MKPiW już od kilku lat zajmuje się kilkoma stażymi akcjami, w które angażuje się w ramach wolontariatu, a które odbywają się co roku. Są to:

Szlachetna Paczka

Głównym celem akcji jest przekazanie pomocy materialnej najbardziej potrzebującym rodzinom w rejonie częstochowskim. Jako wolontariusze Szlachetnej Paczki poszukujemy rodzin potrzebujących wsparcia, odwiedzamy je, przeprowadzamy rozmowy dotyczące ich sytuacji materialnej oraz warunków ich życia i na tej podstawie kwalifikujemy je do kolejnego etapu akcji. Następnie poszukujemy darczyńców, którzy gotowi są odpowiedzieć na konkretne potrzeby rodzin i udzielenie im wsparcia poprzez przygotowanie materialnej paczki. W ten sposób, działając w okresie między październikiem a grudniem na przestrzeni 3 lat, udało nam się dotrzeć do kilkudziesięciu potrzebujących rodzin.

Paraolimpiada organizowana przez Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 43 w Częstochowie

Praca w ramach tego przedsięwzięcia polega na tym, że grupa wolontariuszy zebrana dzięki MKPiW pomaga w sprawnym przebiegu całej imprezy. Wolontariusze są odpowiedzialni między innymi za dostarczenie sprzętu poczęstunku dla uczestników, za sprzęt oraz przygotowanie wszystkich konkurencji. Nasi wolontariusze z dumą i radością pomagają uczestnikom również w przejściu przez konkurencję oraz zajmują się animacją części rozrywkowej, czyli ogólnej zabawy z dziećmi.

Objazdowy Festiwal Filmowy Watch Docs. Prawa Człowieka w Filmie

Rola MKPiW w tym Festiwalu co roku się zmienia. Zaczynamy od zorganizowania warsztatu informacyjnego dla wolontariuszy, w następnym roku o języku migowym, w kolejnym zorganizowany został panel dyskusyjny odnośnie prawa do resocjalizacji. W międzyczasie działacze

naszego Koła angażowali się w pomoc wolontaryjną polegającą na informowaniu uczestników o tym, co, gdzie i kiedy się dzieje w ramach Festiwalu.

W najbliższej edycji Watch Docs'a, obowiązek Koła został znacznie rozszerzony poprzez zaangażowanie się w organizację samego Festiwalu.

Dzień Dziecka organizowany przez Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 43 w Częstochowie

Działania wolontariuszy zgromadzonych dzięki MKPiW opiera się przede wszystkim na towarzyszeniu uczestnikom w części rozrywkowej oraz czuwaniu nad prawidłowym przebiegiem części sportowej imprezy i dopingowaniu zawodników. Impreza ta sprawia, że na twarzach zarówno dzieci, jak i dorosłych pojawia się dużo uśmiechu i radości.

Poza wyżej wymienionymi stażymi akcjami, w które angażuje się Międzywydziałowe Koło Pomocy i Wsparcia, działacze tego Koła mogą spotkać również na innych, jednorazowych akcjach. W charakterze wolontariuszy pojawili się między innymi w 12 Mistrzostwach Europy Niesłyszących w Tenisie Stołowym czy w Halowej Olimpiadzie Sportowej „Przełam bariery z ISD Hut Częstochowa”. W charakterze uczestników brali udział w konferencjach, takich jak: Konferencja „ty możesz zostać wolontariuszem - nieoptycznie razem pomoc innym” czy w Sympozjum Naukowym „Praca socjalna aktywnym instrumentem polityki społecznej - od wolontariatu do zatrudnienia”. Działacze Koła jako organizatorzy brali udział również w Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Konferencji Studenckich Kół Naukowych i Młodych Naukowców „Wielowymiarowość i perspektywy nauki za progiem XXI wieku”. Wprowadzili do Akademii im. Jana Długosza również obchody Europejskiego Dnia Przeciw Karze Ciężkiej. Ważnym elementem pracy MKPiW są również konkursy, takie jak Turniej Par Negocjacyjnych w Krakowie, oraz udział w warsztatach – min. „Kontakt w ujęciu psychodynamicznym”. Działalność Koła, jak widać, jest zróżnicowana, jednak dzieje się tak po to, by każdy z działaczy znalazł coś dla siebie i mógł wybrać, w które akcje Koła pragnie się zaangażować.

Nadal czujemy, że to dopiero początek – mamy coraz więcej pomysłów, a wsparcie Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnościami dr Edyty Widawskiej, będącej naszym opiekunem, poszerza nasze horyzonty i mobilizuje nas do dalszego działania.

Alicja Wielocka

MIĘDZYWYDZIAŁOWE KOŁO POMOCY I WSPARCIA

Akademia im. Jana Długosza
w Częstochowie
ul. Waszyngtona 4/8, pokój 310
mkpiw.ajd@gmail.com
Wszelkich informacji udziela
Alicja Wielocka tel.514-531-357

PRZECIWKARZE ŚMIERCI

10 października 2011 w murach Wydziału Pedagogicznego po raz pierwszy zostały zorganizowane obchody Europejskiego Dnia Przeciw Karze Śmierci. Inicjatywa ta została zapoczątkowana w Polsce przez warszawską Grupę Horyzont – Przeciw Karze Śmierci. W Akademii im. Jana Długosza organizacją całej akcji zajęło się Międzywydziałowe Koło Pomocy i Wsparcia.

Program obchodów obejmował bezpłatną projekcję dwóch filmów dokumentalnych: „Women in Shroud” (W całunie) oraz „Dominique’s Story”. Odbył się pokaz prezentacji multimedialnych przekazujących ogólne informacje dotyczące kary śmierci oraz ostatnich posiłków skazanych. Przedstawiono również wyniki badań opinii studentów naszej Uczelni na temat kary śmierci. Zbierano też podpisy pod petycjami o uwolnienie wybranych wspólnie przez Grupę Horyzont oraz Amnesty International skazanych.

Organizatorzy akcji z opiekunem MKPiW dr E. Widawski, fot.: arch. MKPiW

W ramach Europejskiego Dnia Przeciw Karze Śmierci organizatorzy zdecydowali się także zapytać 50 studentów AJD o to, czy są za karą śmierci, czy przeciw – proszono również o uzasadnienie odpowiedzi. Aż 23 respondentów popiera karę śmierci, natomiast 27 jest przeciwko tego typu rozwiązaniu. Wśród uzasadnień odpowiedzi popierających karę śmierci pojawiały się najczęściej takie argumenty, jak: środki finansowe „marnowane” na skazanych, uzasadnione skazanie na śmierć w wypadku odebrania komuś życia, zasada „oko za oko”, straszak na potencjalnych przestępców czy sposób na zaostrzenie wyroków lub brak tolerancji dla jakichkolwiek „odchyłów od norm”. Z kolei odpowiedzi przeciwników kary śmierci podsuwały inne rozwiązanie, takie jak dożywocie czy odpracowywanie swoich win na rzecz państwa w formie zapracowania na swoje utrzymanie. Uważają, że nikt nie ma prawa odbierać nikomu życia, a kara śmierci będzie jedynie wybawieniem dla skazanego i uratuje go w ten sposób od linczu społecznego, zaznaczają, że potrzebna jest reforma resocjalizacji, a nie kolejne zabijanie.

Celem Międzywydziałowego Koła Pomocy i Wsparcia było szerzenie świadomości istnienia kary śmierci oraz wprowadzenie obchodów Europejskiego Dnia Przeciw Karze Śmierci w tradycję Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Chciano pobudzić uczestników obchodów do poruszania tego ważnego tematu, do prowadzenia dyskusji i wymiany poglądów. Jak można było zauważyć na korytarzach Akademii, faktycznie dzień ten wprowadził karę śmierci do rozmów zarówno studentów, jak i wykładowców. Szychałyby również ożywione rozmowy oraz ciekawe argumenty zarówno przeciwników, jak i zwolenników tego rozwiązania.

Alicja Wielocka

ROZŚWIETL SKRAWEK NIEBA

9 grudnia 2011r w Świetlicy Socjoterapeutycznej przy ul. Krakowskiej 80 bl. 3 w Częstochowie studenci pedagogiki społecznej i terapii pedagogicznej: Dorota Chrzęstek, Aneta Chróń, Kamila Chęcińska, Magda Jędrzyak, Wiola Kowalczyk i Darek Jurczakowski, zrealizowali projekt pt. Rozświetl Skrawek Nieba.

Projekt zakładał odnowienie i odświeżenie pomieszczenia medialno-terapeutycznego w jednej z sal świetlicy. Studenci odmalowali ściany oraz sufit, wyprali dywany i pozyskali rolety okienne. Pomysł bardzo spodobał się dzieciom, które chętnie pomagały przy malowaniu. Jedną z podopiecznych świetlicy na widok namalowanego na ścianie słońca, będnego logo świetlicy wykrzyknęła: „Ale to jest super!”. Studenci chcieli, by sala stała się jaśniejsza, a osoby korzystające z niej, nabrały więcej chęci do zajęć, które się tam odbywają i są dla nich po reakcji dzieci, założony cel zostanie osiągnięty. Projekt został zrealizowany dzięki wsparciu lokalnych firm:

- Pan Michał Dyl - Centrum Dekoracyjne, ul. Jagiellońska,
- Pani Joanna Orłowska - właściciel Firmy Handlowej przy ul. Jagiellońskiej,
- Pan Edmund Dzięba - Firma FART, ul. Bohaterów Katynia,
- Pani Alicja Krawczyk i Pan Paweł Krawczyk - Salon Meblowy Efekt,
- Firma STYL,
- Pan Damian Wieczorek, Firma DAMPEX.

Za okazane wsparcie bardzo dziękujemy!

Organizatorzy

Organizatorzy akcji podczas malowania, fot.: arch. studentów

Z UŚMIECHEM DO DZIECI

7 stycznia 2012 r. w Domu Małego Dziecka im. Edmunda Bojanowskiego przy ulicy św. Kazimierza w Częstochowie odbył się bal karnawałowy. Uczestnikami zabawy były dzieci w wieku przedszkolnym. Nie zabrakło również specjalnie zaproszonych na tę okazję gości. Za organizację tego dnia odpowiadały studentki pedagogiki AJD. Wykonały one wspólnie plakaty-zaproszenia, które były zachętą do udziału w balu. Dołożyły wszelkich starań, by wystrój sali wprowadził dzieci w karnawałowy nastrój i wspólnie zabawę. Maluchy zostały przebrane za różne postacie z bajek oraz zwierzątka. Czekano na nich mnóstwo niezapomnianych atrakcji. Wśród nich była wizyta klauna, który zabawiał maluszki i wykonywał różne magiczne sztuczki. Dzieci mogły również brać udział w przeróżnych konkursach i zabawach z nagrodami. W przerwach zjadały się słodkim poczęstunkiem. Impreza nasyciona była wieloma niespodziankami. Dodatkowymi były tort oraz pizza. Maluszki mogły też w międzyczasie posłuchać wesołej muzyki granej przez DJ-a. W ten dzień na ich twarzach gościł beztrudny uśmiech. Zabawa wyzwoliła wiele pozytywnych emocji wśród wszystkich uczestników. Uśmiechu i dobrego humoru nie zabrakło nikomu. Ten dzień był wyjątkowy! Dzieci przeżyły szczęśliwe chwile, które na pewno na długo pozostaną w ich pamięci.

Pragniemy również w sposób szczególny podziękować sponsorowi, który ufundował poczęstunek oraz sfinansował wszystkie atrakcje, jakie czekały na maluchów w tym dniu. Bez jego pomocy zabawa nie przybrałaby tak atrakcyjnej formy, jak miała.

Niech sukces, jaki odniosły studentki, będzie zachętą i doskonałym przykładem dla wszystkich, że warto podejmować wyzwania i dążyć do ich realizacji i spełnienia, a kierując się powiedzeniem „chciej to móc” sukces jest gwarantowany!

Monika Włosek

Zabawa dla maluszków, fot.: arch. organizatorów

„SKRZAT” EWAKUOWANY

Ponad 300 studentów ewakuowano z Domu Studenta „Skrzat” AJD. Powód? – na czwartym piętrze akademika ktoś nie wytrzymał i zapalił papierosa. Ogień zagrażał życiu i zdrowiu mieszkańców... Ryk syreny i krzyki na korytarzu. Sprawnie i szybko, choć z dużym zdziwieniem na twarzach ewakuowali się studenci. Na dworze powitał ich st. brygadier

Eugeniusz Andryszkiewicz (pracownik AJD). Uspokajał i zapewniał, że pożar to fikcja i to były tylko ćwiczenia.

– Nigdy nie lekceważcie informacji o jakimkolwiek zagrożeniu – tłumaczył studentom. – Zawsze, jeśli powstanie ogień należy poinformować o tym innych i samemu jak najszybciej opuścić budynek. W akcji uczestniczyli strażacy z Jednostki Pożarniczo-Gaśniczej nr 2.

– Wszystko przebiegło sprawnie. Studenci i pracownicy „Skrzata” prawidłowo zareagowali na sygnał o konieczności ewakuowania się – podsumował brygadier Jacek Frymus, dowódca JRG nr 2.

To nie pierwsze ćwiczenia w akademiku. Już w latach minionych ćwiczone ewakuację, wdrażając różne scenariusze. Jak podkreślają osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, tego typu manewry trzeba wykonywać przynajmniej raz w roku. Stanowi o tym przepisy. Ćwiczenia odbyły się 9 grudnia.

MM

Ewakuacja mieszkańców akademika, fot.: MM

ECHA KOSMOSU W AJD - 2011

Bogdan Wszolek

Planetarium Instytutu Fizyki AJD, obok realizacji swojej zasadniczej misji wobec społeczności (pokazy), jest miejscem, gdzie skupia się całe życie astronomiczne uczelni i Miasta. Tu odbywają się regularne środowiskowe spotkania członków Sekcji Astronomicznej Koła Naukowego Studentów WMP, Sekcji Astronomicznej Szuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz innych częstochowskich miłośników astronomii. W cotygodniowych wykładach astronomicznych lub astronautycznych bierze udział średnio 25 osób. Z wykładami przyjeżdżają często astronomowie spoza Częstochowy. W ciągu roku odbywa się w Planetarium kilka konkursów astronomicznych o zasięgu regionalnym i krajowym. Mają miejsce też sesje i konferencje naukowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Tu rodzą się pomysły imprez i większych przedsięwzięć o charakterze astronomicznym i astronautycznym o szerokim zasięgu. Prawie kompletny spis przejawów aktywności astronomicznej w AJD można znaleźć na stronie www.ptma.ajd.czyst.pl (kronika). Tu wymienię tylko bardziej spektakularnych zdarzeń.

Obserwacje zaamienia Słońca

4 stycznia 2011 miało miejsce całkowite zaamienie Słońca. Wiele osób w Częstochowie oglądało to zaamienie, indywidualnie bądź w sposób zorganizowany. W Instytucie Fizyki AJD zorganizowano obserwacje przy pomocy teleskopu wyposażonego w filtr słoneczny, a także metodą *camera obscura*. Ponad 200 osób wzięło udział w tych obserwacjach.

Obchody 50-tej rocznicy pierwszego lotu człowieka w kosmos

W ramach obchodów lotu Jurija Gagarina w kosmos w dniu 12 kwietnia 1961 roku został wystrzelony w Planetarium wybitny miłośnik astronautyki z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie – mgr. Jacka Kruka. Prelegent nie tylko przypomni szczegóły lotu, ale także omówi szczegółowo wizytę Jurija Gagarina w Polsce wkrótce po odbytym locie kosmicznym. Nadto zaprosił częstochowskich miłośników astronomii do udziału w zorganizowanej przez siebie w Krakowie konferencji naukowej „Wielki Jubileusz Wielkiego Lotu 1961-2011”, w której uczestniczyli m.in.: radziecki kosmonauta p.k. Musa Manarow, który na stacji orbitalnej MIR spędził 31 dni, oraz gen. Mirosław Hermaszewski – jedyny polski kosmonauta. Częstochowianie zaznaczyli swój obecność na konferencji wybitnym znawcą astronautyki – Waldemarem Zwierchlejskim: „Radzieckie i rosyjskie statki

złoty – od gagarinowskiego Wostoka do następcy Sojuza” oraz udzieleniem obszernego wywiadu telewizyjnego na temat konferencji. Wywiad Magdaleny i Kamila Wszoleków jest dostępny w internecie na stronie: <http://www.youtube.com/watch?v=KNXWRUotP9U>.

Naukowo w Kijowie

W dniach 1-7 maja w Uniwersytecie Tarasa Szewczenki w Kijowie odbyła się międzynarodowa konferencja „18th Young Scientists Conference on Astronomy and Space Physics”. Uczestniczyli w niej czynnie studentki fizyki zrzeszone w Kole Naukowym Studentów WMP, przedstawiając plakaty odzwierciedlające ich prace badawcze w zakresie astrofizyki: Agnieszka Debudej „Narrow interstellar absorption lines in one direction”, Sylwia Kusiak „Broad diffuse interstellar bands in the direction of HD23180”, Julita Ozga „Diffuse interstellar bands towards the Perseus”.

Częstochowska Konferencja Młodych

W dniach 10-11 maja 2011 w Planetarium odbyła się III Częstochowska Konferencja Naukowa Młodych „Astrophisica Nova”, dla uczczenia 400. rocznicy urodzin Jana Heweliusza. Zorganizowały ją Instytut Fizyki AJD i Obserwatorium Astronomiczne UJ w Krakowie, przy wsparciu Polskiego Towarzystwa Astronomicznego, Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii oraz stowarzyszenia „Astronomia Nova”. Wykłady prosiły wygłosili: *Prof. dr hab. Marek Biesiada (Uniwersytet Łódzki)* – „Astrofizyka źródłem ograniczeń na egzotyczne teorie fizyczne”, *Dr Henryk Branczewicz (ZG PTMA w Krakowie)* – „Rok Heweliusza”, *Prof. dr hab. Piotr Flin (Uniwersytet Łódzki)* – „Tadeusz Banachiewicz w Kazaniu i Tartu” oraz „Wybrane własności gromad galaktyk”, *Prof. dr hab. Jerzy Machalski (Uniwersytet Jagielloński)* – „Historia radioastronomii, jej największe odkrycia i przyszłość”, *Dr Beata Malec (Copernicus Center For Interdisciplinary Studies w Krakowie)* – „Strong lensing system as a tool of constraints on dark energy models”, *Dr Bogdan Wszolek (AJD)* – „Międzygwiazdowe pasma rozmyte i ich badanie w Częstochowie” oraz „Koncepcja utworzenia polskiego interferometru radiowego”. Młodzi astronomowie i studenci

REKORD POBITY

Karolina Jabłońska, studentka III roku Wychowania Fizycznego, poprawiła siedmioletni rekord Uczelni na dystansie 50 m stylem dowolnym podczas odbywających się corocznie Otwartych Mistrzostw AJD w pływaniu. W zawodach rozegranych 14 grudnia na pływalni Gimnazjum Nr 2 w klasyfikacji generalnej Mistrzostw oprócz Karoliny Jabłońskiej triumfowały Izabela Nabiańczyk i Justyna Wojdyra, a rywalizację między innymi wygrał Karol Murat przed Rolandem Otockim i Dawidem Kozakiem.

MM

z Polski i Ukrainy przedstawili w sumie 22 interesuj¹ce komunikaty. Przed rozpoczêciem konferencji oraz po jej zakoñczeniu wyœwietlono w Planetarium seanse astronomiczne. Treœci przyczynków konferencyjnych s¹ zamieszczone w Czêstochowskim Kalendarzu Astronomicznym 2012.

Fina³ VIII konkursu astronomicznego URANIA

8 czerwca w Planetarium zosta³ rozegrany fina³ kolejnej edycji konkursu URANIA, adresowanego do gimnazjalistów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Szczegółowe informacje na temat konkursu mo¿na znaleŹæ na stronie: www.ptma.ajd.czest.pl.

I Konkurs Artystyczny Ars Astronomia

8 czerwca w Planetarium zosta³y og³oszone wyniki konkursu *Ars Astronomica*, zorganizowanego przez Stowarzyszenie Astronomia Nova i Czêstochowski Oddzia³ PTMA. 68 autorów z kraju i z zagranicy nades³a³o ³¹cznie 76 prac artystycznych ró¿nego rodzaju. By³y prace plastyczne, modele przestrzenne, utwory wierszowane, prezentacje multimedialne i próbki filmowe. Najm³odsza uczestniczka konkursu mia³a 7 lat, a najstarsza ponad 70. Bli¿sze szczegó³y o konkursie zebrano na stronie www.astronomianova.org.

Spotkanie z Prezydentem

5 lipca odby³o siê w Planetarium spotkanie czêstochowskich mi³oœników z Panem Krzysztofem Matyjaszczykiem - Prezydentem Czêstochowy. Podczas trwaj¹cego ponad dwie godziny zebrania przedstawiono Panu Prezydentowi aktualny stan czêstochowskiej astronomii i okreœlono mo¿liwe perspektywy jej dalszego rozwoju. Proszono Prezydenta o pomoc w organizacji jurajskiego parku nauki, o zakup œrodków miejskich nowych seansów planetaryjnych, a tak¿e

o nadanie jednej z czêstochowskich ulic nazwy „Romana Karola Janicza”. Na wszystkie proœby Pan Prezydent zareagowa³ pozytywnie, obiecuj¹c pomoc i deklaruj¹c ogóln¹ przychylnoœæ wobec inicjatyw promowania astronomii i astronautyki w œrodowisku.

W stronê Marsa

29 lipca Piotr Polubiec, wieloletni pracownik NASA, wyg³osi³ w Planetarium wyk³ad o aktualnej polityce NASA wobec za³ogowego lotu na Marsa, ods³aniaj¹c przy tym kulisy wielu dzie³añ Agencji, o których cicho w oficjalnych Źród³ach informacji, a zw³aszcza w mediach. Google zdementowa³ obiegowe opinie, ¿e mo¿liwoœci i zaangażowanie NASA w odniesieniu do podboju kosmosu, a Marsa w szczególnoœci, drastycznie malej¹ wobec kryzysu ekonomicznego w USA. W dyskusji po wyk³adzie pad³o wiele szczegó³owych pytañ do prelegenta. Wobec obowi¹zuj¹cych pracownika Agencji ró¿nych tajemnic, nie wszystkie odpowiedzi wystarczaj¹ co zadowolili³y pytaj¹cych. Panu Polubcowi Czêstochowa winna jest wdziêcznoœæ za pomoc w pozyskaniu kamienia ksiê¿ycowego, który pod koniec roku 2010 by³ wystawiony w Muzeum Czêstochowskim.

Krymska przygoda

W dniach 29.08. – 10.09 odby³a siê astronomiczno-turystyczna studencka wyprawa naukowa na Ukrainê. W 10-osobowej grupie uczestników by³o troje studentów astronomii z UMK w Toruniu i piêcioro studentów AJD. Po drodze na Krym zwiedzano Lwów i Odessê. Bazy noclegowe na Krymie (Simeiz, Nauchny) zapewni³o Krymskie Obserwatorium Astrofizyczne Ukraiñskiej Akademii Nauk. Oprócz zwiedzania obiektów astronomicznych i udzia³u w konferencji naukowej poœwiêconej fizyce S³oñca (Nauchny) nie brakowa³o czasu na k¹piele morskie, wycieczki górskie oraz zwiedzanie wielu ciekawych miejsc na Krymie. Szczegółowe sprawozdanie z wyprawy na stronie: www.ptma.ajd.czest.pl.

STUDENT Z WIKIPEDII

Student biologii Jêdrzej Szczyrek uzupe³nia zasoby internetowej encyklopedii Wikipedia. Ma na swoim koncie ju¿ ponad setkê edycji. Opracowa³ ju¿ pojęcia z kilku dziedzin: biologii, przesz³oœci Czêstochowy czy produktów markowych. W³aœnie zbiera materia³y do has³a (Res Academicæ). Pracownicy biura promocji AJD zasugerowali studentowi, by opracowa³ równie¿ inne has³a dotycz¹ce Akademii im. Jana D³ugosza w Czêstochowie: Akademiczkie Centrum Sportu, czy has³a poœwiêcone wydzia³om. W tej materii nadal mo¿na sporo w Wikipedii uzupe³niaæ

MM

Jêdrzej Szczyrek, fot.: MM

Principia Newtona po polsku

Po 342 latach od pierwszego wydania *Principiów* Isaaka Newtona doczekaliśmy siê polskiego t³umaczenia tego dzie³a. *Matematyczne zasady filozofii przyrody* (Principia) to dzie³o na wskroœastronomiczne, co dla wielu, zw³aszcza nie astronomów, mo¿e byæ zaskoczeniem. Lektura dzie³a wyraŹnie ods³ania niechlubn¹ postawê Newtona, polegaj¹c¹ na przyw³aszczaniu sobie osi¹gniêæ naukowych innych uczonych. Szczególnie znamienne jest to w odniesieniu do dorobku Jana Keplera, z którego przede wszystkim Newton korzysta, i to przemilcza. Samo t³umaczenie, choæ jest dobre, zyska³oby dodatkowo na jakoœci, gdyby by³o wczesniej skonsultowane z jakimœ astronomem. Dowodem na to, ¿e zaniedbano tê istotn¹ sprawê, s¹ b³êdy w nazewnictwie, mamy wiêc np. „ogony” u komet, zamiast „warkoczy”. Dzie³o jest dostêpne w czytelni biblioteki WMPAJD.

INWESTYCJE AKADEMII

ECHA KOSMOSU W AJD - 2011

2012

*Częstochowski
Kalendarz
Astronomiczny*

Pod redakcją Przemysła Wszółki

Fot. arch. B. Wszółki

Uczestnicy Sesji Naukowej na tarasie widokowym w Instytucie Fizyki AJD

*W towarzystwie
M. Hermaszewskiego
Magdalena i Kamil
Wszółk*

Uczestnicy i organizatorzy konkursu na tarasie widokowym IF AJD

*Od lewej: G. Maruszczyk, M. Nowak, B. Wszółek, P. Grzybowski,
K. Matyjaszczyk, D. Stefański, W. Zwierzchlejski, R. Rejment
oraz M. Stawiarski*

*Po wejściu na masyw Czatyrdachu. Od lewej: B. Wszółek,
P. Kacznarek, M. Baziński, M. Marcinkowska z T. Nowakiem,
M. Wróbel, A. Majtyka, B. Grzejszczak, T. Kazimierzczak
oraz R. Miszczyński.*

Nowości Wydawnictwa

